

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΗΧΩ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΧΑΝΙΑ 1 Ιανουαρίου 1955

ΕΤΟΣ Δ' ΤΕΥΧΟΣ 5ον

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡ. Δραχ. 20

ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΔΡΑΧ. 1

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ 1955

ΚΡΗΤΙΚΟΠΟΥΛΑ

Στό βάθος τὸ βουνὸ Γιούχτας στὸ Ἡράκλειο, μὲ τὴ μορφὴ τοῦ Δία.
(Ἀπὸ τὸ τουριστικὸ λεύκωμα "ΚΡΗΤΗ", τοῦ κ. Ἀλεξ. Δρουδάκη)

Πεσμένοι εἰς τὸ στῶμα, τοῦ ἐπάνω ξεψυχᾷ
κι' αὐτὸς ὁ χρόνος: Λίγο πιά καὶ τὴ ζωὴ
[ἀφήνει
καὶ στὴν αἰωνιότητα κατάμπροστα τραβᾷ
ἀφίνοντας τὸ διάδα, τοῦ μόνο μέσα στὴ μνήμη

Καινούργιος χρόνος χαρωπὸς καὶ πάλι ξεπρο-
[βάλλει
φέρνοντας εἰς τὸ ἔλα του χαρὰ σ' ἕλη τὴ Πλάση
γεμίζοντας μας μ' ὄνειρα γιὰ τὴ ζωὴ καὶ πάλι
γιὰ μιὰ ζωὴ ποῦ τ' ἄγνωστο γυρεύει ν' ἀγκαλιάσῃ
Κώστας Τσίγκας Η6 Πρ.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

«Όπως τὰ δένδρα
 ὅταν χάσουν τὰ φύλλα»
 «Όπως ἡ νύκτα
 ὅταν ὅλα τριγύρω κοιμοῦνται»
 «Όπως ἡ καρδιά
 ὅταν ἡ χαρὰ τὴν ἀφήσῃ»
 «Ἐμεινε μόνος!

μόνος!

Ἦταν παραμονὴ Πρωτοχρονιάς. Ὁ ἀέρας βογγοῦσε ἔξω, ἐνῶ ἀδύνατη ἡ βροχὴ κτυποῦσε τὰ τζάμια τῆς μικρῆς ἀπόμερης ταβέρνας.

Ἀπὸ μακρὰ ἀκουγόταν ἡ μονότονη καὶ μελαγχολικὴ βοὴ τῶν κυμάτων καθὼς ξεψυχοῦσαν ἀνίσχυρα εἰς τὴν ἀκρογιαλιά.

Σὲ μιὰ γωνιά τῆς ταβέρνας καθόταν ἓνα γεροντάκι μὲ τὰ μάτια θολὰ, τὰ χεῖλη σφιγμένα. Ὁ πόνοσ καὶ ἡ δυστυχία εἶχαν ἀφήσῃ τὰ ἴχνη των, εἰς τὸ πονεμένο καὶ χλωμὸ ἐκεῖνο ράκος. Δίπλα του σ' ἓνα ξύλινο τραπέζι, τὸ συμπλήρωμα τῆς ἀθλιότητος του, ἓνα κατοσταράκι. Σὲ λίγο ἀκούστηκε ἡ σβυσμένη φωνὴ τοῦ γέρου. «Κυρ Σταμάτη νὰ χαρῆς, λίγο ἀκόμα» καὶ συγχρόνως ἔτεινε ἱκετευτικὰ τὸ ἄδειο κατοστάρι. Ὁ ταβερνάρης ἓνας χονδρὸς ἀνθρωπάκος ἀπάντησε σχεδὸν ἄγρια. — «Ἄ! στὸ-καλὸ φεύγα πιά, τώρα, παραμονὴ πρωτοχρονιάς, δὲν τὸ ξέρεις ὅτι ἔχω σπίτι καὶ παιδιὰ ἐγὼ, καὶ πρέπει νὰ φύγω, δὲν εἶμαι σὰν κι' ἐσένα πού δὲν συναισθάνεσαι τίποτα, ἀλλὰ διαρκῶς ἐδῶ βρισκεσαι».

Σπίτι... Παιδιά... Πόσο θᾶθελε ὁ δυστυχὴς νὰ φωνάξῃ «δὲν εἶμαι ἀλήτης ὅπως νομίζετε, εἶχα καὶ ἐγὼ κάποτε σπίτι... μὰ ἡ μοῖρα ἡ φθονερή...», ἓνας λυγμὸσ τὸν ἐπνίξε, ὅλο τὸ παρελθὸν ὀρθώθηκε μπροστὰ του βαρὺ καὶ ἀπειλητικὸ. Ὁ ταβερνάρης κατὶ ἔνοιωσε καὶ τὸν ἐπλησίασε. Τὸ ἀδύνατο χέρι τοῦ γέρου ἀναζήτησε τὸ δικό του.

«Μεῖνε λίγο ἀκόμα θέλω ἀπόψε νὰ πιῶ πολὺ γιατί καὶ πάλι θυμῆθηκα, θέλω νὰ νεκρώσω τίς μαῦρες σκέψεις, πού ἀνοιξαν πάλι γύρω μου ἀκίνητες φτεροῦγες καὶ μὲ σκέπασαν». Ὁ ἄλλοσ τοῦ λέγει «Τι ἔχεις, πῆς μου ἴσως μπορέσω νὰ σὲ βοηθήσω». «Όχι, ὅλα τέλειωσαν γιὰ μένα, μὰ σὰ θὲσ θὰ σοῦ πῶ, ἂν καὶ ξέρω πὼς βάζω τὸ μαχαίρι σὲ μιὰ πληγὴ πού ἀκόμα στάζει αἷμα.

Ἦμουμα κάποτε καὶ ἐγὼ εὐτυχὴς, σπούδασα παντεῦτήκα καὶ τὴν εὐτυχία μου ἤρθε νὰ συμπληρώσῃ ἓνα χαριτωμένο ξανθὸ ἀγόρι σωστὸς ἄγγελοσ. Ὁ δρόμοσ μπροστὰ μου ἀνοιγόταν σπαρμένος μὲ δλόδροσα λουλούδια, μὰ ἄλλοίμονο τὸ ξεροβόρι τῆς δυστυχίας τὰ μάρανε.

Μιὰ μέρα τὸ παιδί μου ἀρρώσθησε, ὁ δυστυχὴς ἐγὼ ἔκανα τὸ πᾶν γιὰ νὰ τὸ σώσω. Ἦταν κάπως καλύτερα καὶ ἄρχισα νὰ πιστεύω ὅτι θὰ γινόταν καλά. Ἡ ἐλπίδα εἶναι γλυκειὰ ὅταν ἔρχεται ὕστερα ἀ-

πὸ τὸν φόβο. Ἐνα βράδυ παραμονὴ Ἀποκριᾶσ, ὁ κόσμοσ βρισκόταν στὸ ξεφάντωμα. Μόνο ἐγὼ μὲ τὴ γυναικα μου καθόμαστε δίπλα στὸ κρεβατάκι τοῦ ἀρρωστοῦ μικροῦ καὶ μιὰ βαρεῖα σιωπὴ μᾶς βάραινε καὶ τοὺσ τρεῖσ.

Τὸ κουδούνι τῆς πόρτας κτύπησε, εἶχαν ἔρθει μερικοὶ φίλοι χαρούμενοι, καὶ φεύγοντασ μᾶς παρακάλεσαν νὰ βγοῦμε λίγο μαζὶ τουσ.

Ἐμεῖσ δεχτήκαμε τὸ ἀγοράκι ἦταν καλὺ ερο, ἔπειτα ἦταν καὶ ἡ Ἄννα γιὰ νὰ τὸ φροντίζῃ.

Ἐγὼ ἔτρεξα σχεδὸν χαρούμενοσ εἰς τὸ δωμάτιο μου. Ἐνα μπαούλο ἦταν ἀνοικτὸ, κάτι θὰ ζητοῦσαν καὶ τὸ ἄφισαν ἀνάστατο. Ἐκεῖ σὲ μιὰ γωνιά βρισκόταν πεταμένη ἡ στολὴ ἐνὸσ Μεφ στοφελῆ, τὴν πῆρα τὴν κοίταξα καὶ μιὰ ἰδέα φώτισε τὸ μυαλό μου. Τὴν φόρεσα γρήγορα, γρήγορα. Καθὼς ἔβγαίνα ἀπὸ τὸ δωμάτιο ἀκουσα τὴν φωνούλα τοῦ Γιαννάκη. Ἐτρεξα καὶ βρέθηκα δίπλα στὸ κρεβατάκι του. Τὸ μικρὸ εἶχε ἀνασηκωθῆ, τὸ φῶσ ἦταν ἀδύνατο γιατί τὸ δωμάτιο ἐφωτιζετο ἀπὸ τὸ φῶσ ἐνὸσ καντηλιοῦ. Τὸ παιδί μὸλισ μ' ἀντίκρουσε ἔβαλε τίς φωνῆσ.

Ἡ μορφὴ μου τοῦ ἔφερα φρίκη. Ἐγὼ ἀνύποποτσ διαρκῶσ καὶ τὸ ἐπλησίαζα τὸ παιδί. Ξεφώνισε μερικῆσ φωνῆσ. Μπαμπά... καὶ ἔπειτα ἔμεινε ἀκίνητο, ὁ φόβοσ τὸ εἶχε σκοτώσει, ὁ θάνατοσ ἀπλωσε τὰ σκληρὰ του χέρια στὸ ἀδύνατο λουλούδι». Ὁ γέροσ σταμάτησε, ἀπὸ τὸ μέτωπό του ἔπεφταν χονδρῆσ σταγόνεσ. «Ἐπειτα καταλαβαίνεις τὴν συνέχεια ἡ μίνα ἀκολούθησε τὸ παιδί σὲ λίγο, καὶ ἡ συμφορὰ ἀπλωσε τῆσ μαῦρεσ τῆσ φτεροῦγες γιὰ πάντα στὸ σπίτι μου.

Νὰ γιατί εἶμαι ἓνασ χαμένος...»

Ρούφηξε ἀκόμα ἓνα κατοστάρι καὶ ἀπόιομα ἀνοιξε τὴν πόρτα καὶ χῶθηκε στὸ πνιχτὸ σκοτάδι. Ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἄλλαζε ὁ χρόνοσ. Τὸ μέτωπο πού τὸ βαραινόντο τόσο στοχασμοὶ δὲ θάβρη ποτὲ πιά τὸ ἀπαλὸ χᾶδι τῆσ εὐτυχίας.

Κάποτε τὰ βράδνα ξανάρχονται στὸ νοῦ κοιμισμένεσ ἀναμνήσεισ, ὄνειρα πού σβήσανε γιὰ πάντα καὶ ἀφήνουν στὴν ψυχὴ τὸ φριχτὸ σπαραγμὸ».

ΚΑΙΤΗ ΦΡΟΝΙΜΑΚΗ
 Ζ' Γαλλ. Σχολή

ΜΑΘΗΤΑΙ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΑΙ

Διαβάετε καὶ διαδίδετε μὲ φανατισμὸ τὴν «Μαθητικὴ Ἠχώ». Εἶναι τὸ περιοδικὸ σας, εἶναι τὸ μοναδικὸ Παγκρητικὸ δημοσιογραφικὸ σας βῆμα. Κυκλοφορεῖ σὲ ὅλεσ τίς οἰκογένειεσ τῆσ Κρήτησ, διερχομένουσ ὅλοσ τοὺσ πόθοουσ καὶ τὰ συναισθήματα τοῦ Μαθητικοῦ κόσμου. Γενῆτε ὅλοσ σας θερμοὶ ὑποστηρικτῆσ του στὸ Γυμνάσιό σας καὶ αὐξήσατε τὴν κυκλοφορία του.

Ο ΠΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΛΑΜΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΓΚΑΙΤΕ

«Όποιος του πόνου το ψωμί δεν γεύτη
κι' όποιος δεν εξαγρύπνησε με κλάμμα
παντέχοντας την μέρα για να ψέξη
αυτός δεν σ'αξ γνώρισε ώ ούρανοί».

Λίγα λόγια, έννοιες βαθειές. Κλείνουν μέσα τους αλήθειες που ξεχύθηκαν απ' τ'α δάθη μιάς μεγάλης ποιητικής ψυχής, του Γκαίτε. Πρέπει να ναι πολύ σκληρή ή ψυχή, πιδ σκληρή κι' απ' αυτό τ'ο σίδερο και πιδ κρύα απ' αυτόν τ'ον πάγο για να μ'ην καταλάβη τις λέξεις αυτές. 'Ο πόνος είναι τ'ο πικρό ψωμί τ'ης ζωής που πρέπει όμως να δοκιμάσης για να μπορέσης ν' ανέβης στις πιδ ψηλές σφίρες τ'ης ετυχίας.

Τ'ο μονοπάτι είναι γεμάτο αγκάθια που πληγώνουν τις ευαίσθητες ψυχές. Τ'ο πλήγωμα είναι όμως γλυκό, γιατί τ'ο συναίσθημα αυτό είναι θετό. 'Ο πόνος λιώνει τ'α χιόνια τ'ης ψυχής και την κάνει πιδ ευγενικιά. Είναι τ'ο άλατι τ'ης ζωής που συναντιέται άφωνο μεσ' τ'ην φουρτουνασμένη της θάλασσα. Πλέουν πολλά καράθια στην ταραγμένη της επιφάνεια που ταξειδεύουν για να μεταφέρουν τ'ο πολύτιμο όλικό που ξεχειλίζει από τις πονεμένες ψυχές σ'των άναισθήτων παχυδέρμων τ' ακρογυάλια.

Μά τ' άφρισμένα κύματα τ'ης άδιαφορίας και τ'ης άπονιας είναι πολλές φορές πιδ δυνατά και τ'α κατακομματίζουν πετώντας τα σ'τ'ο θυτό. Τ'ο θυτό μ'α εύγλωττο παράπονό τους, βγαίνει σαν υπόκωφο βρογγητό μεσ' από τ'α δάθη τ'ης πληγωμένης καρδιάς. Μά για εκδίκηση τ'ο καταρώνεται να μ'ην μπορέσουν να γνωρίσουν τ'ους ούρανούς. Κι' ή τιμωρία του είναι μεγάλη. Είναι γραπτό του να ναι για πάντα προσκολλημένος όπως τ'α στρείδια στις ακρογυαλιές πάνω σ'τ'ο βράχο τ'ου όλισμού. Κι' όταν πιδ θά καίγονται απ' τ'ην φλόγα τ'ου ίδίου τους ταπεινού πάθους μάταια θά προσφέρουν τ'ον πόνο για τ'ους έξιλείωση. Κι' όταν ό χάρος άρχισή πιδ να στέλη όλοφάνερτα τ'α προμηθύματά του τ'α τελευταία άπομεινάρια τ'ης Νέμεσης έρχονται για να θυμίσουν τ'ην σκληρή άδιαφορία του για τ'ην δυστυχία. Χήρες, όρφανά, πεινασμένοι κάνουν τ'ην φρικτή τους παρέλασι σ'τ'ον ύπνο τους; πούναι ό πρόλογος τ'ου αιώνιου, βλέπουν άπειρα χέρια να τ'ους σφίγγουν τ'ο λαιμό και να τ'ους τυρανούν κι' αυτά με τ'ην σειρά τους. 'Όσπου σ'τ'ο τέλος θά πνιγούν από τ'ο χείμαρρο τ'ων τύψεων τους γιατί άφησαν όλόκληρη στρατιά δυστυχισμένων να πνιγί μεσ' τ'ον Σηκουάνα τ'ης άπονιας τους. Τ'ο θυτό άλλοτε παράπονό τους ξεσπά τώρα σ' άπείσια ούρλιάσματα που μάταια προσπαθούν να άποφύγουν δουλώνοντας τ' αυτιά τους, όπως ή Λαίδη Μάκβεθ έτριβε χωρίς άποτέλεσμα τ'α έγκληματικά της χέρια για να θγάλη τις άνυπαρκτες μά πραγματικές γι' αυτήν κηλίδες τ'ου αίματος τ'ου σκοτωμένου βασιλιά. Έκείνος όμως που συμπονεί τυλίγεται μ' αθήρια πέπλα που τ'ον άνεβάζουν σ'τ'α ούρανια. 'Η λεπτή κι' ευγενικιά ψυχή δέ μένει άσυγκίνητη ούτε σ'τ'ο παραμικρότερο ναύαγιο τ'ης ζωής. Είναι έτοιμος πάντα να

σκορπίση τριγύρω σανίδες σωτηρίας. Δέν διατάζει να κλάψη σ'τ'η δυστυχία τ'ου άλλου και να χύση ευεργετική θροσιά μεσ' σ'τ'η φλογισμένη ψυχή.

Αυτός μόνο νοιώθει τ'ην ούρανια ευχαρίστησι κι' αυτός μόνο μπορεί να κάμη θαύματα. 'Ο Σοπέν ό με γάλος μάγος τ'ου πιάνου έγραφε τ' άριστουργήματά του ποτίζοντάς τα με τ'ο δάκρυ τ'ου πόνου. Γι' αυτό τ'ο περιχύνει ένα άγιο φώς, μ'α θεία μελαγχολία που κάνουν να ραγίζουν κι' οι πέτρινες καρδιές. 'Ο Σούπερτ ό Μότσαρτ, ό Σαίξπηρ ό Ουγκώ και τόσα άλλα φωτεινά μετέωρα τ'ης τέχνης άφησαν τ'ον πόνο που ένιωθαν για τ'ην άδικία και άσπλαχνιά που κυβερνουσε συνήθως τ'ους ανθρώπους να ξεσπάση μέσα σ'τ'α μεγαλογγήματά τους που έμειναν άθάνατα.

'Η έπιστήμη προσδευεί, προχωρεί, τρέχει με ίλιγγιώδη ταχύτητα μά ό κόσμος όλο και βουλιάζει σ'τ'η λάσπη. Γι' αυτό ό Ρουσσώ έλεγε «ή έπιστήμη καταστρέφει τ'ον άνθρωπο και για να σωθή κανείς πρέπει να γυρίση σ'τ'ην φύσι» που είναι παρόμοιο με τ'ο τ'ου Πλάτωνος. Πάσα έπιστήμη χωριζόμενη άρετής και δικαιοσύνης πανουργία και ού σοφία φαίνεται. 'Αν ζούσε τώρα ό Διογένης ή άπερνε πάλι τ'ο φανό για να ζητάη άνθρωπο. Και δέν θάχε άδικο γιατί αυτό που ζητούσε δέν θά μπορούσε να τ'ο βρή αν γύριζε όλην τ'ην γήν. 'Υπάρχουν μεγάλα μυαλά, άνδρες και γυναίκες, αλλά μεγάλοι άνθρωποι δέν υπάρχουν κι' αν υπάρχουν είναι έλάχιστοι. Γι' αυτό λίγη ετυχία υπάρχει σ'τ'ην γή που μοιάζει με άσση μεσ' τ'ην άπέραντη τ'ης έρήμου που λέγεται δυστυχία. Γιατί δέν υπάρχει άφθονος πόνος και δέν τ'ον νοιώθουν πολλοί; Οι άνθρωποι δέν γεύονται ώ πόνο τ'ο ψωμί σου για να ψέξη γιατ'ο δέν τ'ους γνωρίζουν οι αίθέριοι ούρανοί.

ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ ΓΕΡΓΙΟΣ

Τάξις Η' Γυμνασίου Βάμου.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Χριστούγεννα σπιτήσια μου γιορτή
μες τ'ο χειμώνα ζεστασιά άπλωμένη
δέν ξέρω και δέν έμαθα γιατί
με πόθο ή καρδιά μου σ'αξ προσμαίνει.

Τι άνέλπιστα τ'ης βάλετε έσεις δώρα,
τόσο μεγάλα και γλυκά και μυστικά
που πάντα ως τ'α φέρνεται σ'τ'ην ώρα
όταν οι μάγοι φτάνουν βιαστικά;

Τι δώρα είν' αυτά που ούτε τ'α νοιώθω
ένω τ'α κλήνω σ'τ'ην καρδιά τόσο βαθειά
κι' ένω τ'ην πλημυρ ζουνε με πόθο
με τ'ην λαχτάρα αυτή τ' άνάζηττει;

Τ'ης πίστης τ'ης αγάπης είν' τ'α δώρα
μ'α ζεστασιά σ'τ'α βάθου τ'ων χειμώνων.
που έρχονται πέρ' απ' τ'ης Βιθλεέμ τ'η χώρ
και ζοδν ρεσ' τ'ους αιώνας τ'ων αιώνων.

Μ. ΤΣΙΓΚΟΥΝΑΚΗ Η' Β' Γ.Θ.Χ.

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΜΟΥ

Περνοῦν τὰ χρόνια. Ἐνῶ ὁμως περνοῦν ἀφήνουν πίσω τους ἕνα σωρὸ ἀναμνήσεις. Ἀναμνήσεις καὶ περιπέτειες, πού θὰ μένουν πάντα ζωντανές, πάντα ἀξέχαστες στὸ μυαλό μας. Ἦμουν μικρὸ παιδί, μόλις δέκα ἐτῶν, ὅταν ἄρχισα νὰ καταλαβαίνω τὸν κόσμον καὶ τὴν ζωὴ. Πολὺ μοῦ ἄρεσαν οἱ ἱστορίες τῶν γερόντων ἐκείνων πού ἐπολέμησαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν μας, καὶ ὅταν τὶς ἔλεγαν τὶς ἀκουα μὲ προσοχὴ καὶ θαυμασμό. Περισσότερον ὁμως μοῦ ἄρεσαν οἱ ἱστορίες τῶν ναυτικῶν, καὶ ὅταν ἔλεγαν γιὰ τρικυμίες καὶ γιὰ ναυάγια δὲν φοβόμουν καθόλου. Ἡ ἱστορία τοῦ Ὀδυσσεύου πού τὴν εἶχα μάθει στὸ σχολεῖο, τὰ ναυάγια του, ἡ δόξα καὶ ἡ φήμη του, οἱ περιπέτειές του ἐγέμιζαν πάντοτε τὸ μυαλό μου ἀπὸ πόθους καὶ ὄνειρα. Ἦταν μιὰ ἠλιόλουστη ἡμέρα τῆς ἀνοιξέως, ἡ θάλασσα ἀπλωνόταν ἡρεμῆ καὶ ὁ γαλανὸς οὐρανὸς καθρεπτιζόταν στὰ ἡσυχὰ νερὰ της. Ἐγὼ μαζὶ μὲ τὸ φίλο μου τὸ Γιώργο—ἕνα συμμαθητὴ μου— κάναμε μικρὰ περιπατάκια στὴν ἀκροθαλασσιὰ, ὀρχοντάς πέτρες στὰ ἡσυχὰ νερὰ τῆς θάλασσας. Καθὼς ὁμως περπατούσαμε χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε βρεθήκαμε στὸ μικρὸ λιμανάκι τοῦ χωριοῦ μας. Ἡ θάλασσα γλυκοφιλοῦσε τὶς βαρκοῦλες πού ἦταν ἀραγμένες στὴν ἀγκαλιὰ της. Ἐγὼ βλέποντας τὸ ἡσυχὸ πέλαγος νὰ ἀπλώνεται μπροστὰ μου, καὶ ἐπειδὴ εἰς τὸ μυαλό μου στριφογύριζαν οἱ ἱστορίες τῶν ναυτικῶν ἀρχισε νὰ μὲ κυριεύει ἕνας πειρασμὸς. Τὶ πειρασμὸς τάχα; Ἦθελα νὰ λύσω μιὰ μικρὴ βαρκοῦλα, νὰ ὑψώσω τὸ πανί της, καὶ νὰ πιάσω τὸ κουπὶ νὰ κάμω καὶ γὼ τὸ θαλασσινὸ. Τὴ σκέψι μου αὐτὴ τὴν εἶπα καὶ στὸ φίλο μου τὸ Γιώργο ὁ ὁποῖος δέχτηκε μὲ χαρὰ. Κανεὶς δὲν βρισκόταν ἐκεῖ γιὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ σκοπὸ μας. Ἦσυχία καὶ τάξι ἀπλωνόταν παντοῦ μόνον τὸ κύμα ἐσιγομουρούριζε τὸ μονότονο του τραγουδί. Ἀμέσως ἐπηδήσαμε σὲ ἕνα ὠραῖο βαρκάκι—τοῦ κύριου Ἀνέστη—ὑψώσαμε τὸ πανί του, καὶ ὁ φίλος μου, ἐπειδὴ ἦτο μεγαλύτερος καὶ εἰς τὰ χρόνια καὶ εἰς τὸ σᾶμα ἔπιασε τὸ κουπὶ. Ἐγὼ καθισμένος εἰς τὴν πλώρη ἀγνάντευα τὸ πέλαγος καὶ ἐνόμιζα τὸν ἑαυτὸ μου σὰν καπετάνιο τοῦ μεγαλύτερου Ἑλληνικοῦ πλοίου, τοῦ ὑπερωκεανείου Νέα Ἑλλάς. Ὁ βοήθητικὸς ἄνεμος καὶ ἡ δύναμι τοῦ Γιώργου συνετέλεον ὥστε ἡ βαρκοῦλα μας νὰ σχίξῃ μὲ γρηγοράδα τὰ νερὰ. Τὸ γέλιο καὶ ἡ χαρὰ ἐβασίλευαν στὰ πρόσωπά μας. Μὲ τόση γρηγοράδα καὶ ἐπιδεξιότητα ἡ βαρκοῦλα μας ἐπέρασε ἀνάμεσα ἀπὸ δύο βράχους πού ἐγὼ μόλις τὸ ἀντηλήφθηκα ἀναφώνησα μὲ θαυμασμὸ πρὸς τὸν φίλο μου «Βλέπεις Γιώργο ἡ βαρκοῦλα μας ἐπέρασε μὲ μεγαλύτερη ταχύτητα καὶ ἐπιδεξιότητα παρὰ τὴν Ἀργὴ εἰς τὶς Συμπληγάδες πέτρες.» Μόλις ὁμως ἐπέρασαμε ἀπὸ κεῖ ὁ ἄερας ἔγινε πῶς δυνατὸς καὶ ἡ θάλασσα πῶς ἀγριεμένη. Τὸ πανί ἐφούσκωνε πῶς δυνατὰ καὶ ἡ βαρκοῦλα μὲ μεγαλύτερη ταχύτητα ἐπήγαινε πρὸς τὰ ἀνοιχτά. Κοιτάζουμε νὰ γυρίσουμε τὴν βάρκα πρὸς τὸ λιμάνι τίποτα ὁμως δὲν καταφέραμε,

διότι ὁ ἄνεμος ἦτο ἀντίθετος καὶ ὀλοένα μᾶς ἐσπρωγχε πρὸς τὸ ἀνοιχτὸ πέλαγος. Ἡ χαρὰ μας ἀμέσως ἐφυγε ἀπὸ τὰ πρόσωπά μας καὶ ὁ φόβος δὲ τὴν πρᾶξι μας ἐκυρίευσεν τὸ μυαλό μας. Δὲν φθάνει ὁμως μέχρως ἐδῶ ἡ συμφορὰ. Τὸ κύμα ἀγριεύει καὶ ὁ ἄερας γίνεται πῶς δυνατὸς. Ἡ βαρκοῦλα μας σὰν καρυδότσοφλο ταλανιεύεται στὰ νερὰ. Ἀμέσως ἀρχίσαμε νὰ κλαίμε καὶ νὰ φωνάζουμε. Δὲν πρόφτασε ὁμως νὰ ἔλθῃ βοήθεια καὶ ἡ βαρκοῦλα μας ἔπεσε στὸ πλάι καὶ τὸ πλήρωμά της στὴν θάλασσα. Τίποτα δὲν κατάρβα ἀπὸ τότε καὶ στὸ ἐξῆς. Παρὰ μόνον ἕνα στοιβαρὸ χέρι νὰ μὲ ἀδράχνη. Ἦταν ὁ σωτήρας μου. Ἐπίσης ὅταν συνήλθα λίγο ἀντηλήφθηκα ὅτι εὐρίσκομαι στὸ κρεβάτι μου καὶ ὅτι δίπλα μου καθόταν ὁ πατέρας μου μὲ ἀγριεμένη μορφή.

ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Τάξις Ζ! Γυμνασίου Παλαιοχώρας

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

- 1) «Ἡ κωμωδία ἐτελείωσεν», ἀνεφώνησεν ἐκπνέων ὁ αὐτοκράτωρ Αὐγούστος.
- 2) «Εἰς χεῖρας σου τὸ πνεῦμα μου Κύριε», ὁ Τουρκοκῶτος Τάσσο.
- 3) «Δίδω ὄλο τὸ βασίλειόν μου δι' ὀλίγας στιγμὰς ζωῆς», ἡ βασίλισσα Ἐλισάβετ τῆς Ἀγγλίας.
- 4) «Ἀρκετὰ» ὁ Ἄγγλος φιλόσοφος Λόκ.
- 5) «Αἱ χεῖρες μου εἶναι καθαρὰί αἵματος», Φρειδερίκος ὁ Δ'.
- 6) «Μπά, αὐτὸ μόνον εἶναι ὁ θάνατος;» Γεώργιος ὁ Δ' τῆς Ἀγγλίας.
- 7) «Ἀφήσατέ με ν' ἀκούσω μουσικὴν διὰ τελευταίαν φορὰν», ὁ Μότσαρτ.
- 8) «Ἐσώθην» ὁ Κορόμβελ.
- 9) «Ὅλα πηγαινὺν καλά», ὁ Οὐάσιγκτων.
- 10) «Θέλω νὰ πεθάνω ἐν ἡχοῖς μουσικῆς» ὁ Μιραμπώ.
- 11) «Ὅλον ἐν καλλίτερον. ὄλον ἐν ἡσυχώτερον». ὁ Σίλλερ.
- 12) «Περισσότερον φῶς», ὁ Γκαίτε.
- 13) «Ἐν τάγμα», ὁ Ναπολέων.
- 14) «Ἴδου ἡ στιγμή πρὸς ὕπνον», ὁ Βύρων.
- 12) «Σφίξε μου τὴν χεῖρα, ἀγαπητὴ φίλε, τώρα ἀποθήσκω», ὁ Ἀλφιέρης.
- 16) «Αἰσθάνομαι, ὅτι ἐπιστρέφω εἰς ἐμαυτόν», ὁ Οὐώλτερ Σκότ.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Τάξις Δ' Β' Β' Γ. Α' Χ,

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ (1826-1911)

Ένας από τους πολυάριθμους μαθητές του εθνικού μας ποιητού Διονυσίου Σολωμού που το άστρο τους έλαμψε καθάριο σε όλη την Ελλάδα μετά το θάνατο του μεγάλου δασκάλου τους, ήταν και ο Κεφαλλονίτης ποιητής Γεράσιμος Μαρκοράς που άφοβα μπορεί να ειπωθή πως είναι ο γνησιώτερος συνεχιστής του Σολωμικού έργου, ο μαθητής που έμεινε απόλυτα προσκολλημένος στις κάθε είδους αρχές του δασκάλου του. Μά ο Μαρκοράς με το θναμύσιο και μοναδικό σε όλη τη λογοτεχνία μας έργο του τόν «Όρκο» αποδεικνύεται ως ένας αληθινός ύμνητής των ηρωικών κατορθωμάτων της Κρήτης ένας ποιητής που μέσα στα στήθια του έκλεινε μία πραγματικά κρητική ψυχή.

Η οικογένειά του ήταν από τις παλαιότερες και τις πιο άρχοντικές οικογένειες της Κερκυράς και είχε να επιδείξει ένα σωρό γραμματιζούμενους και λογίους. Ο πατέρας του Μαρκορά, Γεώργιος ήταν δικαστής επί Αγγλικής κατοχής των Έπτανήσων ένα μεγάλο και πολύπλευρο πνεύμα που είχε κατορθώσει να επιτύχει την προσοχή του Σολωμού και να κατακτήσει την αληθινή φιλία του εθνικού μας ποιητή. Έτσι ο Μαρκοράς μεγαλωμένος μέσα στο πνευματικό περιβάλλον του σπιτιού του πατέρα του και κάτω απ' τη σκιά του Σολωμού βγήκε στη ζωή με το ιδανικό της Τέχνης με την αγάπη της ποίησης.

Στην αρχή σπούδασε νομικά στην Ίονιο Ακαδημία στη Κέρκυρα και ένας από τους καθηγητές του, εκεί ήταν και ο ποιητής Κάλβος. Αργότερα όμως συνέχισε τις σπουδές του στην Ίαλια και τότε του δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσει από κοντά την Ιταλική και γενικότερα την ευρωπαϊκή λογοτεχνία. Θερμός πατριώτης όπως ήταν έγινε σαν γύρισε στο νησί του σημαντικόφρος της Ένωτικής ιδέας και αγωνίστηκε όσο λίγοι για την Ένωση των επτανήσων με την Ελλάδα. Φίλος και κυνηγός της απλής και ήρεμης ζωής πέρασε τα πιότερα χρόνια του στη Κέρκυρα αποζώντας από τα εισοδήματα των κτημάτων του, χωρίς να ζητήσει ή να πάρει καμιά θέση ή αξίωμα μακριά απ' τον κόσμο δουλεύοντας με όλη του την δύναμη αποκλειστικά και αφιλόκερδα την Τέχνη, αποφεύγοντας συστηματικά και με κάθε τρόπο κάθε θόρυβο γύρω απ' το όνομα του σαν αληθινός, σαν γνήσιος τεχνίτης. Έζησε ο όλη του τη ζωή απλά και ταπεινά και μονότονα, αποφεύγοντας και την σοφία των βιβλίων που την άωροϋσε σα βάρος και πέθανε έχοντας πλάι του τον άγαπημένο του σύντροφο όλης του της ζωής την «Θεία Κωμωδία» του Δάντη. Όλο το έργο του Μαρκορά είναι αποκλειστικά ποιητικό και ίσως είναι ο μόνος ποιητής μας που δεν έγραψε πεζό ούτε μία λέξη ούτε ένα άρθρο.

Ακολουθώντας σε όλα το παράδειγμα του Σολωμού έδημιούργησε με τον αυτό ζήλον και την ίδια

πίστη και ύπεστήριξε με φανατισμό την δημοτική γλώσσα και είναι από τους λίγους μας ποιητές που δεν έγραψε ούτε μια λέξη στη καθαρεύουσα γιατί ήταν τέλειος κάτοχος της δημοτικής και δεν φοβόταν τους δημοτικούς τύπους. Επίσης ο Μαρκοράς ήταν περιφνημος τεχνίτης του στίχου και περιφνημες σε όλο το έργο του είναι οι θαυμάσιες οχτάβες του, γνήσιες οχτάβες του Σολωμού. Όλα τα θέματα και τις έμνεύσεις των ποιημάτων του τις έπαιρνε από την γύρω πραγματικότητα και από την εποχή που ζούσε, από τους αγώνας του λαού μας και από τα δράματα της κοινωνίας. Ζώντας κοντά στην άγροτιά την άγάπησε βαθειά και είναι ο πρώτος που είδε το δράμα της.

Αν και ζούσε άπομονωμένος μια απλή και ήσυχη ζωή, όμως σαν ζωντανός πατριώτης που ήταν παρακολουθούσε με τρεμάμενη ψυχή όλους τους αγώνες του έθνους. Και έφτασε το 1866 και έγινε το δλοκαύτωμα του Αρκαδίου. Και ενώ αυτή η θυσία δεν μίλησε στη ψυχή κανενός από τους τότε ποιητές ο Μαρκοράς παρουσίασε μετά 8 χρόνια έργασίας το 1875 τον «Όρκο». Στη σύνθεση του όρκου ο Μαρκοράς ακολουθήσε πιστά το δρόμο που είχε ακολουθήσει ο Σολωμός στον Ύμνο του. Γριμμένος σε άφυγο δεκαπεντασύλλαβο, ένα δεκαπεν ασύλλαβο πλουτισμένο σε ρυθμό και έκφραση, είναι ένα έργο γεμάτο αντιθέσεις και έξακολουθεί να είναι ο συνθετικώτερο έργο μέσα στη λογοτεχνία μας.

Με τον όρκο ή όπως τον χαρακτήρισε ο Παλαμάς «στο άσμα των ασμάτων του συγγαχρόνου ήρωϊσμού» ο Μαρκοράς επεβλήθη σε όλους σαν ο πραγματικός συνεχιστής του Σολωμικού έργου. Όλα τα προσδευτικά νιάτα της εποχής του, ο Παλαμάς ο Δροσίνης ο Πορφύρας και άλλοι, τον αναγνώρισαν σαν άρχηγό τους, και πολλοί, ώφελήθηκαν από αυτόν. Ο Όρκος σαν σύνολο είναι στη πραγματικότητα ένα άθάνατο έργο μέσα στη λογοτεχνία μας, ένα μεγάλο άπόκτημα της Δημοτικής μας γλώσσας ένας ύμνος στη Κρήτη. Ήρεμα και ήσυχα όπως είχε περάσει όλη του τη ζωή μέσα στην ίδια ήρεμία άφησε και την την τελευταία του πνοή ικανοποιημένος που φεύγοντας είχε άφισει πίσω του έργο που μπορούσε να ζήσει ένα έργο άθάνατο που δίκαια μπορεί να σταθή πλάι στο έργο του μεγάλου του δασκάλου του Σολωμού.

Κώστας Τσίκας

Ηβ Πρακτικού

“DULCE ET DECORUM EST PRO
PATRIA MORI,,

ORATIUS

*Ανυπέροβλητον πράγματι εἰς σαφύνειαν καὶ βάθος εἶναι τὸ γνωμικὸν τοῦτο τοῦ ἐνδοξοτάτου λυρικοῦ ποιητοῦ τῆς Ρώμης Ὁρατίου, «ἡδὺ καὶ πρέπον εἶναι τὸ ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν». Εἶναι ἓνα φῆγμα χρυσοῦ ἀπὸ τὸ μεταλλεῖον τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας. Πράγματι ποῖος δύναται νὰ διαφωνῇ εἰς τὴν ρῆσιν αὐτὴν τοῦ Ὁρατίου; *Ἀσφαλῶς οὐδεὶς. Τὸ νὰ ἀποθνήσκῃ λοιπὸν κανεὶς ὑπὲρ τῆς πατρίδος εἶναι καλὸν καὶ ὠραῖον. Ἄλλ' ὅμως τί ἐννοοῦμεν λέγοντες πατρίδα ὑπὸ τὴν εὐρείαν καὶ τὴν στεγνὴν τῆς λέξεως σημασίαν; Ἄνάγκη λοιπὸν νὰ γνωρίσωμεν πρότερον καλῶς τὴν λέξιν «Πατρίς» καὶ τότε θέλομεν καταλάβει πόσον ἀναγκαῖα ἐξήκολούθησις εἶναι ὁ πρὸς αὐτὴν ἔρως, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ παραγόμενα θαυμάσια ἔργα.

Ἡ Πατρίς δὲν εἶναι ἐννοια, ὥστε νὰ δύναται νὰ ὀρισθῇ, ἀλλ' εἶναι ἰδέα, ἣτις φωτίζει καὶ ζωογονεῖ ὄλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι πιστεύουν εἰς τὴν ἀξίαν τῆς. Διὰ τὴν πατρίδα πᾶς ἀνθρώπινος ἐγωῖσμός πρέπει νὰ ἐξαλειφεται καὶ πᾶν ἀτομικὸν συμφέρον νὰ νεκροῦται. Διὰ τὴν πατρίδα ἐπιβάλλεται καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν μας νὰ προσφέρωμεν, διότι δούλη πατρίς θὰ σημάνη καὶ τὴν ἰδικὴν μας δουλείαν. Ὁ δὲ μέγιστος φιλόσοφος Σωκράτης (εἰς τὸν «Κρίτωνα» Πλάτωνος) ἀναφωνεῖ τὸ περίπυστος ἐκεῖνο: «Μητρός τε καὶ πατρός καὶ τῶν προγόνων ἀπάντων, τιμιώτερον ἐστὶν ἢ πατρίς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρα καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις, τοῖς νοῦν ἔχουσι». Γνωρίζομεν ὅθεν ὅτι τὸ ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου γεννώμενον φλογερὸν καὶ εὐγενὲς συναίσθημα ἀγάπης, εὐγνωμοσύνης καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὴν πατρίδα καλεῖται φιλοπατρία. Ἐπειδὴ δὲ ἡ φιλοπατρία εἶναι ἡ ὑπεράτη τῶν ἀρετῶν, ἔπεται, ὅτι ὁ γνήσιος φιλόπατρις εἶναι καὶ τέλειος ἀνθρώπος. Ἐν τούτοις οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ὅτι φιλόπατρις εἶναι μόνον ὁ μετὰ προθυμίας λαμβάνων τὸ ὄπλον καὶ θνήσκων ὑπὲρ πατρίδος. Τὸ ὑπὲρ πατρίδος θνήσκειν εἶναι θεακίως ἢ ἐσχάτη ὑπὲρ αὐτῆς θυσία τοῦ πολίτου, ἀλλὰ καὶ ἐν εἰρήνῃ ἐλέγχεται ἡ φιλοπατρία τῶν πολιτῶν. Ὁ Κόδρος γνωρίζει τὸν χρησμὸν τοῦ μαντείου, ὅτι ὅστις πρῶτος ἀποδιδασθῇ στὴν ξηρὰ θὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ Ἐκτορος, ἐν τούτοις πρῶτος ἐπήδησε. Ὁ γέρον βασιλεὺς τῆς Λυδίας Ἰππόλοχος λέγει πρὸς τὸν ἀπερχόμενον εἰς τὸν πόλεμον υἱὸν τοῦ Γλαῦκον καλὸν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων, μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεναι. Πίπτει ὁ Λεωνίδας εἰς τὰς Θερμοπύλας μαζί με τοὺς 300 Σπαρτιάτας «τοῖς κείνων ρήμκοι πειθόμενοι». Ἡ ὑστάτη καὶ ἀγέρωχος ἀπάντησις τοῦ τελευταίου Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντινοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου «Κοινῇ γὰρ

Ο ΠΕΤΥΧΕΜΕΝΟΣ

Περνοῦσε ἀπὸ κεῖ ποῦ καθόμασταν. Καὶ τότε ἓνας ἀπ' τὴν παρέα μας εἶπε γι' αὐτὸν κάτι. Κι' ἓνας ἄλλος ἀνάλαβε νὰ πῆ τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς του: τὴν ἱστορία τῶν δυνατῶν ἀνθρώπων.

Γεννήθηκε σ' ἓνα φτωχόσπιτο. Καὶ οἱ πρῶτες του ἐντυπώσεις ἀπ' τὴ ζωὴ, ἦταν οἱ στερήσεις. Γιατὸ ἀπὸ μικρὸς συνήθισε στὴν ἀνάγκη τῆς ζωῆς μας, τὴν ἐργασία "Ἐδούλετο καθημερινὸ τοῦ ἀνακατωμένο μετὰ τὸ ἀλάτι τῆς ἀχαρῆς δουλειᾶς του. Τὰ ρούχα του ἦταν τόσο λίγα πὺς τίς παγερὲς μέρες τοῦ χειμῶνα ἔτρεμε, σὰν φύλλο τοῦ φθινοπώρου πὺς εἶναι ἔτοιμο νὰ πέσῃ. Γράμματα δὲν ἔμαθε. Κι' ἤθελε τόσο...

Τῇ ζωῇ ὅμως δὲν ἄφησε νὰ τὸν τσαλαπατήσῃ, νὰ τὸν συντρίψῃ. Ἐπερνε δύναμι ἀπ' τίς ταλαιπωρίες του, θάρρος ἀπ' τὴν ψυχὴ του. Καὶ μιὰ μέρα ἔφυγε. Ἡ νέκ πατρίδα στάθηκε γι' αὐτὸν πῦρ εὐνοικῆ. Τὸν ἀνέβασε σὲ ὕψη πὺς τὸ ξανάπεσμα ἦταν δύσκολο. Τὸν μόρφωσε μετὰ τὴν ἀπέραντη γνώση τῆς ζωῆς. Ὅμως τὰ χρόνια περνοῦσαν... Κι' ἔτο μιὰ μέρα βρέθηκε πᾶνω στὸ πλοῖο τῆς ἐπιστροφῆς. Πρὶν μερικὰ χρόνια εἶχε φύγει φτωχός. Τώρα γύριζε πλούσιος. Δεινοπάθησε, πέτυχε, ταλαιπωρήθηκε, ἀναστάθηκε. Μαρτύρησε στὴν πρώτη του ζωὴ, γιὰ ν' ἀνασταθῇ στὰ ὄριά του χρόνια. Κι' ἀθελά μου τούτη τὴ στιγμή ἀπ' τὸ μυκλὸ μου πέρασε—ἀστραπὴ τὴν ὥρα τῆς καταιγίδας—ἡ σκέψις τούτη: Ὅτι γιὰ νὰ ὀδηγηθῆς σὲ μιὰ ἀνάστασι, πρέπει πρῶτα ν' ἀνηφορίσης πρὸς τὸ Γολγοθᾶ: τὸ Γολγοθᾶ τοῦ πάθους.

Πρέπει πρῶτα νὰ σταυρωθῇ γιὰ νᾶρθῇ ἡ εὐλογία-μένη μέρα τῆς ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ.

ΝΙΚΟΣ ΛΙΑΠΑΚΗΣ

Ἡα'. Πρακτ.

ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Σῶπα, μὴν κλαῖς παραπονιάρικο πούλι,
πὺς δὲν σ' ἀφήνουν οἱ ἀετοὶ νὰ κράξῃς.

Θεὲ νὰ σοῦ στοῦσσουμε οὐράνιο χαλί,
στὴ μπτοικὴ σου τὴ φολιά γιὰ νὰ πετάξῃς!

Γ. ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ

Ζ' Γυμνάσιου Νεαπόλεως

γνώμη πάντες αὐτοπροαιρέτως ἀποθανούμεθα καὶ οὐ φεισόμεθα τῆς ζωῆς ἡμῶν». Πλεῖστοι ἀρχαῖοι καὶ ἔξοιοι, πολιτικοί, φιλόσοφοι εἰργάσθησαν διὰ νὰ ἐνσταλλάξουν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀτόμων τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ Μ. ΤΣΑΓΚΑΡΑΚΗΣ

Ζ'. τάξεως Γυμνασίου Σητείας.

ΜΙΑ ΧΑΡΙΗ

Ἐσὺ ποὺ κεῖ γονατιστὸς στὸ παρεκκλήσι
τὴν προσευχὴ σου στέλνεις στὸ Θεό,
ἄκουσ' αὐτὰ ποὺ ἡ ψυχὴ μου θὰ φελλίσῃ
καὶ κάνε μου τὴ χάρι ποὺ ζητῶ.

Ἄμαρτησες καὶ σὺ ὅπως καὶ μένα,
τὸ ξέρω γιατί εἴμαστε θνητοὶ
καὶ ξέρω πὼς ἁμάρτημα κανένα
δὲν θὲς μέσ' στὴν ψυχὴ σου νὰ κρυφτῇ.

Γιαυτὸ λοιπὸν τὰ δάκρυά σου χύσε
καὶ ἀνοίξε τίς πόρτες τῆς ψυχῆς σου
γιὰ ν' ἀκουστῇ ἀπ' τὸν Οὐράνιο Πατέρα
ὅ,τι ζητᾷς στὴ θεία προσευχὴ σου.

Καὶ τὸ Μυστήριον στὸ τέλος σὰν τελειώσῃ
μὲ ὅλα στὴν ψυχὴ σου ματωμένα,
τότε νὰ πῆς—σὲ ἱκετεύω—μέσα στ' ἄλλα
μιὰ προσευχὴ ἀκόμα καὶ γιὰ μένα.

ΧΡΥΣΟΥΔΑ ΑΔΙΓΙΖΑΚΗ
Να Γ. Θ Χ.

ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΝΑΚΛΙ

ΤΟ ΚΟΥΖΟΥΛΟΚΟΠΕΛΟ

—Ἐ! Ντάντο, ἄκουσές τα τὰ χαμπάρια. Ὅψες ἦρθα ἀπὸ τὴ χώρα, καὶ πρωτοῦ νὰ πάω μοῦχε παραγγελιά ὁ Γιαννίκος, ἀπ' ὅκε πέρα νὰ ρωτήξω στὸ σχολεῖο πὼς πάει ὁ γιὸς τοῦ ὁ δαίμονας ὁ Νικολῆς. Ἄς εἶναι, ἀφοῦ εἰσαῖξα τοὶ δουλιές μου στὴ χώρα, ἐπῆγα στὸ Γυμνάσιο, ἀνέβηκα μιὰ σκάλα καὶ μπῆκα στὸ γραφεῖο τῶ καθηγητάδω Εἰπαντωνε τοῦ γιάντα ἐπήγαινα καὶ ἀφότου ἀνοίξανε κάμποσα χαρτιὰ μοῦπανε νὰ πῶ τοῦ Γιαννίκο, πὼς δὲν πάει καλά, καὶ μοῦ δώκανε ἕνα γράμμα καὶ ἐβάστουνά ντου το. Δὲν τὸ διάβασα μπρὲ ντάντο νὰ δῶ ἴντά γραφε, παρὰ ἀφοῦ ἐγάτρω καὶ τὸ δῶκα τοῦ Γιαννίκο, ἀφοῦ τὸ διάβασε μοῦ τᾶπε οὔλα. — Καὶ ἴντα γραφε φιλιότοσ; —Νὰ σοῦ πῶ ντάντο ἐκείονα τὸ κοπέλλι δὲν εἶναι γιὰ γράμματα' καὶ ὁ κακομοίρης ὁ Γιαννίκος ἄδικα τυρανάται, ντὰ δὲ θυμάσαι ἀπονντα προθὲς τὸ καλοκαίρι ποὺ ντροάκαρε τὴ θειά μου τοὶ χαρακὲς καὶ ἦσπασε ντσι τὴ λαίνα. Ἐτσὰ δὰ καὶ στὴ χώρα δὲν ἐκάθοντονε ὁ σαϊτάνης νὰ μάθῃ τὰ μαθήματά ντου, παρὰ ἐγύριζε ἀπὸ τὴ μιὰ μπάντα στὴ ἄλλη, σὰν τοῦ παπᾶ τὸ σκύλο, ποὺ λένε. Καὶ ὁ Γιαννίκος μούλεγε πὼς εἶχε στὰ Μαθηματικὰ 3 στὰ Ἀρχαῖα 2, δὲ θυμοῦμαι ἐδὰ ντάντο νὰ σοῦ τὰ πῶ οὔλα.

Ἄποὺ λέεις ἐτσὰ ποὺ γύριζε πρέπει νὰ μπῆκε σὲ κιανένα μαγαζὶ καὶ ὁ καφετζῆς πρέπει νάχε πράμα δουλειὰ, καὶ ἄρπαξε ντου τῖβοτσι καὶ τῖβαλε στὰ πάδια' ἐζυγωνέντο ὁ Καφετζῆς ὡσπου τῶπιασε καὶ τὸ πῆγε στὸ σταθμὸ καὶ κλείσανέ ντο στὸ χάψι καὶ πρέπει νὰ σοῦ τὸ κάμανε μπασούλο στὸ ραβδί, καὶ ἐμάθανέντο οἱ καθηγητάδες καὶ τοῦ σημάδεψανε τὴ διαγωγὴ ντου. Ἄλλη μιὰ νημέρα ἄρπαχτήκανε μὲ κιανένα κοπέλι στὸ σχολεῖο καὶ τοῦπαιξε κιαιμιὰ μπουχινὰ καὶ ἦσπασε ντου τὰ ντόδια ντου καὶ τὰ μούτρα

ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

Ἡ ΣΧΟΛΗ ΜΑΣ

Μιὰ ἀδύναμη λάμψη ἔκανε τίς κορφές ποὺ περικυκλώνουν τὴν Σχολὴν μας, νὰ διαγράφωνται καθὼς τὰ χεῖλη ἐνδὸς κυπέλου, ποὺ ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ τὰ μαῦρα προφίλ τους, ζωήρευαν στὸ φόντο ἐνδὸς φωτοστέφανου.

Εἶναι ἡ ὥρα ποὺ παραμερίζει τὸ θαῦμα τῆς μέρας, κι' ἔρχεται ἡ μαγεία τῆς νύκτας. Τὸ μουντὸ σκοτάδι, σὲ λίγο, εἶχε τυλίξει ὅλο τὸ Ἀκρωτήρι' καὶ τὸ βραδυνὸ μυστήριο ἀπλώθηκε μ' ὅλη του τὴν μεγαλοπρέπεια.

Ἐπεναντί μου διαγράφονται οἱ σκιές τῶν ἀσκητικῶν βουνῶν», ποὺ τόσες ψυχές ἔχουν ἀνέβῃ ἐκεῖ, γιὰ νὰ ἐγνωσούν τὴν σκέψιν' των μὲ τὸν Θεόν.

Ψηλὰ στὸν οὐρανὸ τὸ φεγγάρι καίζει μὲ τὰ σύννεφα, ἕνα τρελλὸ κυνηγητό. Κάτω, μακρὰ ἀκούγεται ὁ ἀχὸς τῶν κυμάτων ποὺ κρατᾶ σιγόντο στὴ σιγαλιὰ τῆς νύκτας. Μπροστά μου ἀπλώνεται μιὰ πυκνὴ σειρά ἀπὸ πύκα καὶ κυπαρίσσια ποὺ ἡ μυρωδιά τους θέλγει πιδὸ πολὺ, κι' ἀπὸ μύρια ἀρώματα τῆς Ἀνατολῆς.

Ἐκεῖ ποὺ ἀρχίζουν τὰ θεμέλια τῶν βουνῶν, ἐκεῖ ποὺ ἡ σειρά τῶν δένδρων τελειώνει, ἐκεῖ ποὺ ὅλα σωμαίνον καὶ μιλεῖ μόνο ἡ σιωπὴ κι' ἡ μοναξιά, ξεπετάγεται γιὰ νὰ σπᾶσῃ αὐτὴ τὴν μονοτονία, τὸ μεγάλο Μοναστήρι τῆς Ἁγίας Τριάδος μὲ τοὺς μεγάλους τροβλοὺς καὶ τὸ ψηλὸ καμπαναριὸ του, τὸ οἰκοδόμημα αὐτὸ τῆς φυλῆς τῶν Τζαγγαρόλων, ποὺ πάνω ἀπὸ 350 χρόνια, βασιτᾶ συντροφιά στὸ διπλανὸ λόφο τῆς «Κατσούφρα». Σὰν διαμαντένια καρφιτσούλα λάμπει μεσ' στὸ σκοτάδι ἀπ' τὰ πολλὰ τῆς φῶτα, ἡ πνευματικὴ μας φωλιὰ ὅπου ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς μαθητῶν σπουδάζει τίς ἀλήθειες τοῦ Χριστοῦ μας, γιὰ νὰ δοῦν τὴν ζωὴ, νὰ τίς δείξῃ, νὰ τίς φωνάζῃ, πολλὲς φορές—γιατί ὅσες φορές κι' ἂν τὴν ἀλήθεια φωνάζῃς δὲν εἶναι ἀρκετές—ὄχι μὲ τὸ δάχτυλο, ἀλλὰ μὲ τὴν ζωὴ των μὲ τὸ παράδειγμά των, μὲ τὸν ἰδρωτὰ των νὰ τίς ποτίσουν, κι' ἂν χρειασθῇ κι' αὐτὸ τὸ αἷμα των νὰ χύσουν.

Ἡ ψυχὴ μου ἀνάλαφρη φτερουγίζει, καθὼς κατηγοριζῶ, ἢ ἀπόστασις μικραίνει καὶ οἱ ρεμβασμοὶ περνοῦν.

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΓΡΥΛΛΙΩΝΑΚΗΣ

Μαθητῆς Ἐκκλ. Σχολῆς Κρήτης.

καὶ τὸ ἀποβάλανε οἱ καθηγητάδες, μὰ ἴντα τὸ θέλεις ἀποῦνε ὄργιο. Ἐκαμε πρέπει κιάλες τσαρδελιές καὶ τὸ γράψανε τοῦ Γιαννίκο καὶ πᾶνε σήμερο νὰ δῆ ἴντα θὰ τὸ κάμη. Νὰ σοῦ πῶ ντάντο, ἐκούτονα τὸ κοπέλι ἀφοῦναι ἐτσὰ, πρέπει νὰ τὸ βάλῃ φαμέγιο νὰ βόσκη χοίρους—μὲ τὸ συμπάθιο καὶ σὲ ἀνάποδο ἀφεντικὸ, ποὺ νᾶρθῃ ὁ νοῦς στὴν κεφαλὴ ντου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΥΤ. ΣΦΑΚΙΩΤΑΚΗΣ

Μαθ. ΣΤ' Τάξεως

Ἰδιωτ. Γυμνασ. Κοιν. Κανδάνου

Ο ΜΟΥΛΑΖΙΜΗΣ

Ἀγαπητά μου παιδιά σὰς χαιρετίζω ὅλα διὰ τοῦ ἀγαπητοῦ σας μαθητικοῦ περιοδικοῦ καὶ σὰς εὐχομαι ὅπως τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος ἀποβῆ ἔπωφελές ὀ' ὅλα σας. Μὰ τὴν ἀλήθεια μερικὰ ἀπὸ σὰς θὰ λέτε, μὰ, αὐτὸς ὁ παιδονόμος μᾶς ἔχει γίνεи τελευταίως στενὸς κορσές, μᾶς κυνηγᾷ, μᾶς ἀναφέρει καὶ πολλὰς φορὰς μᾶς φέρονται ἄσχημα. Μὰ αὐτὸ τὸ ποδῆλατο μᾶς κάνει πολλὰς χαλάστρες κλπ. Ἀκοῦστε τώρα παιδιά μου τί θὰ σὰς ἀπαντήσω.

Κάποτε ἓνας Μουλαζιμης (ἀνθυπασπιστής) τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ ἐκέρδισε στὴν λοταρία ἓνα ψάρι περιόπου τρεῖς ὀκάδες. Τὸ κρατοῦσε κρεμασμένο στὸν σπάγγο γιὰ νὰ πάη στὸ σπῆτι του. Ὅποιος καὶ ἂν τὸν ἔβλεπε τοῦ εὐχόταν διὰ τῆς φράσεως «Χαῖρ ὀλά» (καλὸ νὰ σοῦ κἀνη) καὶ ὅλο τὰ ἴδια δυὸ, τρεῖς, δεκαπέντε πενήντα ὅλοι Χαῖρ ὀλά, μέχρι ποῦ ἐνεύρωσε ὁ Μουλαζιμης καὶ πρὶν φθάσει στὸ σπῆτι του ὤρκιστηκε, ὅτι πρῶτος ποῦ θὰ τοῦ ξαναευχόταν θὰ τὸ δεχόταν στὰ μοῦτρα. Ἐβάδιζε λοιπὸν καὶ σὲ μιὰ στροφὴ νάσσο ἓνας κύριος καὶ ἀμέσως τοῦ λέει «Χαῖρ ὀλά». Δὲν χάνει καιρὸ καὶ ὁ Μουλαζιμης καὶ τοῦ δίνει μιὰ μὲ τὸ ψάρι στὰ μοῦτρα. Ἀφοῦ σκοῦπισε ὁ κύριος προχείρως τὰ αἵματα φωνάζει τὸν Μουλαζιμη, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ πρόσεξε καλὰ ἀνεγνώρισε στὸν κύριον τὸν προῖστάμενόν του Γιούσπασην (λοχαγόν), ὅστις μετὰ σχετικὴν παρατήρησιν τὸν κατήγγειλεν κατόπιν στὸ Στρατοδικεῖον.

Κατὰ τὴν δίκην καὶ πρὸ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως ὁ κατηγορούμενος ἐξήτησε κατὰ τὸν Νόμον νὰ προσενηθῆ ὁ πρόεδρος καὶ μετὰ νὰ ἐκδώσῃ τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν. Πράγματι ὁ Πρόεδρος καὶ οἱ δικασταὶ προσενηθήσαν, ἀλλὰ μόλις τέλειωσαν, ὁ κατηγορούμενος ἐξήτησεν νὰ προσενηθῶν ξανά, καὶ πάλιν τὰ ἴδια μιὰ, δυὸ, τρεῖς, πέντε, δέκα φορὰς ὡς ποῦ στὸ τέλος ὁ πρόεδρος ἐκνευρισθεὶς τὸν ἐξύβρισεν στὴν τουρκικὴν γλῶσσαν. Ἀμέσως ὁ κατηγορούμενος ἐξήγησεν στὸν κ. Πρόεδρον ὅτι καὶ αὐτὸς ἐκνευρισθεὶς ἀπὸ τὸ πολὺ «Χαῖρ ὀλά», ἐκτύπησεν τὸν Γιούσπασην μὲ τὸ ψάρι. Βλέπετε λοιπὸν ἀγαπητά μου παιδιά, τοῦ ἐνὸς ἔλεγαν νὰ τοῦ κἀνη καλὸ τὸ ψάρι καὶ τοῦ ἄλλου νὰ προσενηθῆ, ἀλλὰ βλέπετε καὶ ἡ ὑπομονὴ ἔχει καὶ τὰ ὀριά της. Ἀφοῦ λοιπὸν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχασαν τὴν ὑπομονὴν των ἐνῶ τοὺς ἔλεγαν καλὰ λόγια, πῶς θέλουν ἐκεῖνα τὰ μερικὰ παιδιά τὰ ὁποῖα ὄχι καλὰ λόγια λέγουν, ἀλλὰ ἀντιστρόφως καὶ κακὰ λόγια λέγουν καὶ κακὰς πράξεις κάνουν, νὰ τὰ συγχωροῦν. Ἔως πότε; Προσέξτε λοιπὸν καὶ σεῖς ἀγαπητά μου παιδιά διότι ἡ ἐπίεικία ἔχει καὶ τὰ ὀριά της. Εὐχομαι νὰ μὲ ἀκούσετε.

Ὁ Παιδονόμος

ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΑΚΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ἡ ΚΥΠΡΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΕΛΛΑΔΑ,

Μάννα μου ὑπερήφανη στὸν κόσμον ἔσκουμένη μήπως καὶ μὲ λησιμόνησες πῶς εἶμαι σκλαβωμένη;
 Βοήθη, σε Μαννοῦλα μου σ' αὐτὴν τὴν συμφορὰ μου δὲν βλέπεις ὅτι ἐσ-ριξαν τὰ φοβερὰ δεσμὰ μου;
 Ἐρῶ πῶς δὲν ἀνάρρωσες κι' ὅτι εἶσαι τσακισμένη μὰ ὡς πότε θὰ μὲ θεωροῦν καὶ θὰ μὲ βλέπουν ξένη;
 Δὲν ὑπεφέρω τὸ ζυγὸ χρόνια καὶ χρόνια τώρα προσεύχομαι στὴν Παναγιά πότε θάρρηθῆ ἡ ὥρα.
 Μάννα μου σὲ νοστάλησα θέλω ναρῶθῶ κοντὰ σου νὰ λιώσω τὴ ζεστὴ φωλιὰ μέσα στὴν ἀγκαλιά σου.
 Φῶν ξε Μάννα μου παντοῦ νὰ δοῦν καὶ νὰ διαβάσουν «Ἡ ΚΥΠΡΟΣ ΕἶΝΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ» στὸ νοῦ τους [νὰ τὸ μπάσουν.

Ἄγρυπνη θᾶμαι πάντοτε θὰ στέκω σὰν λαμπάδα καὶ θὰ φωνάζω «ΕΝΩΣΙΣ» μὲ τὴ μητέρα Ἑλλάδα.
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΕΥΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ
 Τάξις Δ'. Ἐμπ. Σχολὴ Χανίων

ΜΑΝΑ ΕΛΛΑΔΑ

Πρὶν μπῆ στὴς θάλασσας τὸ ἀνῆμερο στοιχειό,
 ὁ ναύτης σφίγγει στὴν ἀγκάλη τὴ μητέρα.
 Καὶ νά! Σαλπάρει τὸ καράβι γιὰ τὴ Χιὸ
 κι' ἓνα μαντήλι ἀργοκουιέται πέρα ὡς πέρα!

Δυὸ μαῦρα δάκρυα κυλᾶνε θιαστικά
 κι' ἔτσι κυλώντας σχηματίζουν μιὰ ρυτίδα.
 Κι' ἡ μάνα παίρνει τ' ἀνηφόρι μόνη πιά,
 χωρὶς τὸ σπλάγχνο της, μὰ μ' ἄσυστην ἐλπίδα....

Ὁρμέ! Πέρασαν ἀμέτρητοι καιροί,
 ἦρθαν, ξανάρθαν καὶ φύγαν τὰ χρόνια.
 Ἡ δόλια μάνα πάει!.. λυώνει σὰν κερὶ,
 γίνεται δύστυχη! Τὴ σκέπασαν τὰ χιόνια!

Μιὰ μέρα πῆγε στ' ἀκρογιάλι μοναχὴ
 μὲ τῆς ἐλπίδας τὴ φωτιὰ μέσα στὰ στήθεια
 Μὰ μὴ ἀντικρύζοντας ἐκεῖνο ποῦ ποθεῖ,
 τὸ κῆμα ρώτησε νὰ μάθη τὴν ἀλήθεια!...

Καὶ μὲ τὴ γλῶσσα τὴ μονότονη ὁ γυαλὸς
 εἶπε στὴ δόλια, πῶς γυιὸς της πάει, ἐχάθη!..
 Καὶ σὲ λιγάκι συνεχίζει ντροπαλός,
 πῶς ἐσκοτώθηκε παλεύοντά στα δάθη!

Τὸ κῆμα πρόσμενε στὰ μαῦρα νὰ τὴ δῆς
 μ' αὐτὴ δὲν ἄφησε καῦμούς νὰ τὴν πλανέψουν
 κι' εἶπε: «Εἶμαι μάνα κι' ἔχω ἦρωα γιὰ παιδί!
 Σὲ τέτοιες μάνες τὰ μαυρόρουχα δὲν πρέπει!

Γιατί κι' ὁ ἥλιος τὸ πρῶτ', σὰν πρωτοβγῆ,
 αὐτὲς τίς λούζει μὲ τὴν πιδὸ χρυσῆ του ἀχτίδα.
 Καὶ μὲ λουλούδι, ἀγνά τίς ραίνει ἢ ροδαυγῆ,
 γιατί τὰ σπλάγχνα τους προσφέραν στὴν πατρίδα!»

Γ. ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ

Ζ'. Γυμνάσιον—Νεαπόλεως.

ΤΑ ΑΓΑΘΑ ΚΟΠΟΙΣ ΚΤΩΝΤΑΙ

«Νὰ εἶσαι δούλος τῆς ἐργασίας διὰ νὰ μὴν εἶσαι δούλος τῶν ἀνθρώπων». Ὅλοι οἱ ζῶντες ὄργανισμοὶ διὰ νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τὰς φυσικὰς ἀνάγκας τῆς ὑπάρξεώς των πρέπει νὰ κοπιᾶζον. Ἡ ἀράχνη ὑφαίνει τὸν ἱστὸν τῆς διὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ζήσῃ, ὁ σπόρος, διατρυπᾷ τὴν γῆ διὰ νὰ ἐξέλθῃ στὸν ἀέρα ἢ στὸν ἥλιο. Τὰ πτηνὰ κατασκευάζουν τὰς φωλεὰς των. Ὅλα τὰ ζῶα καὶ πᾶν ὅτι ζεῖ, γενικῶς, ἐργάζονται, μοχθεῖ, καταβάλλει κάποιον κόπον χάριν τῆς αὐτοσυντηρήσεώς του. Εἰς τὸν γενικὸν τοῦτον νόμον ὑπόκειται καὶ ὁ ἄνθρωπος ὡς τελειότερον ὂν τῶν ζῶντων ὀργανισμῶν. Κοινωνία περιέχουσα ἀνθρώπους ἄνευ ἐργασίας ἰδικῆς των, δὲν θεωρεῖται κοινωνία. Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐγεννήθη διὰ νὰ μένη ἀρανής. Τουναντίον ἔχει ἀποστολὴν μεγάλην νὰ φέρῃ εἰς πέρας. Ὅσο πολιτισμένη καὶ ἂν εἶναι μιὰ χώρα, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι νὰ ζοῦν εἰς βάρος τῶν ἄλλων. Μὰ αὐτοὶ εἶναι «ἐστία μόλυνσεως». Διὰ νὰ ἀποκτήσῃ κανεὶς κάτι τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκει καὶ ποθεῖ πρέπει νὰ μοχθήσῃ νὰ δαμάσῃ κινδύνους, θυσίας, ἀγωνίες δυστυχίας κ.λπ. πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς εὐγενεοῦς καὶ ἀνιδιοτελοῦς πράξεώς μας. Τότε πῶς θὰ ἀπολαμβάνωμε τὰ ἀγαθὰ. Μὲ φλογερὴ τὴ συνείδησιν ἀπὸ ἀγαλλίασι ἐνώπιον τῶν ἐντίμων θησαυρῶν μας. Μὲ ἰδρωτὰ καὶ αἷμα νὰ πληρωθοῦν. Μὰ ἄς σκεφτοῦμε

λίγο. Ἡ ζωὴ χωρὶς κίνησι, χωρὶς δημιουργικὴ δράσι θὰ ἦτο ἀκατανόητη. Θὰ ἦτο δὲ ἓνα βοῦρκο, μιὰ ἄβυσσος, μὰ τὸ κυριώτερον ἓνας Λαβύρινθος. Θὰ εἶμεθα ὑπερήφανοι, ἀπολαμβάνοντες τὰ ἀγαθὰ μας. Ἡ ἐργασία ἔχει μεγίστη σημασία σὰν βᾶσις καὶ στήριγμα μιᾶς υγιεοῦς καὶ ἠθικῆς κοινωνίας ἀνθρώπων

Εἶναι ἐπόμενον ὅτι τὸ μόνον ἐνδεδειγμένον μίσον μὲ τὸ ὁποῖον δύναται ἓνας ἄνθρωπος νὰ εὐρίσκῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἄν ἀγκαῖα, εἶναι ἡ ἐπιτιμὸς καὶ ἀξιοπρεπὴς ἐργασία. Ὅλοι οἱ ἀθάνατοι ἐργάται τῶν ἐπιστημῶν, τῶν τεχνῶν, καὶ τῶν γραμμάτων ἐδοξάσθησαν διότι ἀφοσιώθησαν καθ' ὅλην τὴν ζωὴν εἰς τὴν δρθὴν καὶ ἀρμόζουσα εἰς αὐτοὺς ἐργασία.

Πράγματι. Ἄς συνεισφέρωμε κάτι ἔστω καὶ πτωχὸ καὶ ταπεινὸ διὰ τῆς ἐπιμόνου ἀξιεπαίνου ἐργασίας μας πρὸς τὸ καλὸν καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἤκμαζε καὶ θὰ ἀνθίξει εὐρύτατα ὁ πολιτισμὸς στὴν γῆ. Ἡ δωρεὰ θὰ ἀξίξει. Μὴν παρασυρόμεθα διὰ τῶν ἀπατηλῶν σκέψεων καὶ ὑπονοιῶν εἰς τὰ ἔσχατα σκαλοπάτια τοῦ κατηφόρου. Ἄς ἀποθηκεύσωμε εἰς τὴν συνείδησίν μας, πᾶν τέλειον, ὠραῖο, καὶ εὐγενικόν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἱεροῦ καθήκοντός μας ἤτοι τῆς ἐργασίας καὶ τότε θὰ καταστῇ γνωστὴ εἰς δλόκληρον τὸ Σύμπαν ἡ πραγματικὴ πλήρης εὐδαιμονία καὶ τότε θὰ ἐπέλθῃ ἡ τάξις, ἐναρμόνισις καὶ δρθὴ καθοδήγησις τῶν πράξεών μας, ἐὰν αὐταὶ στηρίζωνται βᾶσει τῶν νόμων τῆς δρθῆς διανοήσεως. Μὲ ζῆλο αὐτοπεποιθησιν θάρρος καὶ ἐλπίδα ἄς ριχτοῦμε στὸ πεδῖον τῆς ἐργασίας μας γιὰ νὰ ἀποκτήσωμε καὶ θεμελιώσωμε τὸ οἰκοδόμημα τῆς ψυχῆς, ὥστε νὰ φυλαχθοῦν τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς, δηλ. τὰ πνευματικὰ, καὶ τὸ οἰκοδόμημα τῆς οἰκίας μας ὅπου θὰ τοποθετηθοῦν ὅλα τὰ πνευματικὰ καὶ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ. Νὰ εἶμεθα δὲ βέβαιοι ὅτι τὸ εἶναι μας δλόκληρο θὰ πάλλεται. Ἡ ψυχὴ μας θὰ τέρεται καὶ ἡ εὐτυχία σύντροφός μας θὰ μᾶς χαμογελάῃ διὰ τὴν ὑπέροχο καὶ ἀξία δράσι μας.

Ἄθανασία Καλογρίδου
(Γ.Θ.Χ.) Τάξις Ἡα Κλασικοῦ

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Ἐξὼ ὁ ἀέρας δαιμονισμένος λυσοσφυρίζει
ψιλὴ βροχοῦλα μαζί καὶ χιόνι
κτυπᾷ στὰ τζάμια, χορεύει ἀπάνω καὶ μουρμουρίζει.
Κανεὶς στοὺς δρόμους καθὼς νυχτώνει.

Μέσα στὸ σπῖτι, στὸ παραγώνι, νέοι καὶ γέροι
κάθονται ὅλοι συμμαζεμένοι
λέν ἱστορίες γιὰ τὶς νεράϊδες, γι' ἀγνωστα μέρη
ποὺ μὲ τὸ νοῦ του καθεὶς πηγαίνει.

ΕΥΑΓ. ΜΟΥΔΡΙΑΝΑΚΗΣ
Ἡβ Πρ. Β' Γ.Α.Χ.

ΔΕΝ ΤΗΝ ΕΣΧΝΟΥΜΕ ΠΟΤΕ
Ἡ ΚΥΠΡΟΣ ΜΑΣ

Μακρὰ ἀπ' τῆς μάνας τὴν θερμὴν τὴν ἀγκαλιὰ
μεσ' στὰ δαγάλανα πελάγη ξεπροβάλλεις
προσμένοντας τῆς μάνας τὰ φιλιὰ
τὴν θαλωρὴ τῆς μητρικῆς ἀγκάλης.

Καὶ εἶναι ὁ πέπλος τῆς σκλαβιάς βαρὺς
ποὺ ἀσφικτικὰ σὲ ζῶει γύρω γύρω
καὶ δὲν σ' ἀφίνει, κόρη, γιὰ νὰ βρῆς
καὶ ν' ἀνασάνῃς τῆς ἐλευθερίας τὸ μῦρο.

Καὶ ἀγωνίζεσαι νὰ σπάσῃς τὰ δεσμά
κι' ὄλο τὸ πέλαγος τριγύρω ἀγναντεύεις
μήπως προβάλλῃ ξάφνου ἡ Δευτεραῖα
καὶ σοῦ χορήσῃ ἐκεῖνο ποὺ γυρεύεις.

Πάνω στὰ χώματά σου τὰ ἱερὰ
τὰ ποτισμένα μ' αἷμα καὶ μὲ δάκρυ
θ' ἀνθίσουν λούλουδα καὶ ἄνθη δροσερὰ
σ' ὅλη τὴν γῆν ἀπ' ἄκρη ὡς ἄκρη.

Τῆς μάνα σου ἡ μητρικὴ ἀγκαλιὰ
ὀλάνοικτη καὶ κτίνη σὲ προσμένῃ
νὰ σ' ἀγκαλιάσῃ νὰ σὲ πνίξῃ στὰ φιλιὰ
ἀγαπημένη κόρη σκλαβωμένη.

ΜΑΙΡΗ ΧΑΝΙΩΤΑΚΗ
Γυμνάσιον Ἱεραπέτρας
Τάξις Στ'.

ΟΜΗΡΟΥ ὁ ἸΛΙΑΔΑΣ 99

Ραψωδία Ω

Μετάφραση ὑπὸ ΕΥΑΓ. ΜΟΥΔΡΙΑΝΑΚΗ Η6. Πρ. Β.Γ.Α.Χ.

(Τετάρτη συνέχεια Στίχ. 468—506)

Στὸ παρακάτω κεφάλαιο πραγματοποιεῖται ἡ μετάβασις τοῦ Πριάμου στὸ στρατόπεδο τῶν Ἀχαιῶν ἢ ὁποία γίνεται σύμφωνα μετὰ τὴν ὁδηγίαν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ Δία. Ἐπειδὴ ὁμοίως ἐπαναλαμβάνονται σχεδὸν τὰ ἴδια μετὰ τὰ παραπάνω, τὸ παραλείπομε καὶ θὰ συνεχίσωμε στὴν μετάφραση τοῦ ἀμέσως ἐπομένου, ποῦ εἶναι καὶ τὸ συγκινητικώτερο κεφάλαιο τῆς Ἰλιάδος.

Συγκίνησις τοῦ Ἀχιλλέως καὶ περιποιήσεις αὐτοῦ πρὸς τὸν γέροντα ἠγεμόνα

Ἐξέκρινε κείνα σὰν εἶπε ὁ Ἑρμῆς γιὰ τὸν Ὀλυμπο πέρα καὶ ὁ Πρίαμος τότε ἀπ' τ' ἀμάξι εἰς τὰ κάτω ἐπήδησ' ἀμέσως, τὸν Ἰδαῖο κεῖ πέρα ἀφίνει' αὐτὸς ἔμεινε δὲ νὰ φυλάξῃ καὶ τὰ ἄλογα καὶ τὰ μουλάρια· κατευθεῖα δ' ὁ γέρονς στὸ σπίτι π' Ἀχιλλέως ἐσύχναζε, πῆγε. Καὶ τὸν φίλον τοῦ Δία κεῖ βρῆκε, μακρὰ δ' ἀπ' ἐκεῖνον οἱ φίλοι ἐκαθόντουσαν· μόνο δ' οἱ δύο τὸ καμάρι, ὁ Ἀλκιμος τ' Ἄρη, κί' ὁ Αὐτομέδων ὁ ἥρωας κείνος κατεγίνοντο κεῖ παραδίπλα· τὸ φαῖ εἶχε μόλις τελειώσει ἀφοῦ ἔφαε κί' ἤπιε· κί' ἀκόμα τὸ τραπέζι τοὺς ἦταν στρωμένο. Ὁ μεγάλος ὁ Πρίαμος κείνους ἐσυνάντησε ὅταν ἐμπῆκε καὶ κοντὰ στ' Ἀχιλλέα ἐστάθη, εἰς τὰ χέρια τὰ γόνατα πῆρε καὶ τὰ χέρια ἐφίλησε κείνα, τὰ κακὰ ποῦ σκοτώσαν τοὺς ἀνδρες καὶ πολλοὺς ἀπ' τοὺς γιούς του σκοτώσαν. Καὶ καθὼς ὅπως ὅταν τὸν ἀνδρὰ ἢ πυκνὴ συμφορὰ ἀγκαλιάσῃ δηλαδὴ στὴν πατρίδα του ὅταν σὰν σκοτώσῃ κανένα ἀπ' τοὺς ἀνδρες καὶ πηγαίνει σὲ ἄλλων τὴν πόλη, καὶ κοντὰ σένα πλούσιο ἀνδρὰ καὶ ξαφνιαζόνται ὅσοι τὸν βλέπουν, κί' ὁ Ἀχιλλέας ξαφνιαστήκε ὅταν τὸν θεόμορφο Πρίαμο εἶδε καὶ οἱ ἄλλοι τοὺς δὲ ξαφνιαστήκαν καὶ ἐκόιταξε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Μὲ πολλὰ παρακάλια ὁ γέρονς, εἰς ἐκεῖνον ὁ Πρίαμος εἶπεν. «Τὸν δικὸ σου πατέρα θυμήσου ὡ θεόμορφε σὺ Ἀχιλλέα, τόσο γέρο ὡσὰν καὶ ἐμένα στὸ κακὸ τὸ κατώφλι τοῦ γέρου. Καὶ αὐτὸν δίχως ἄλλο οἱ γειτόνοι ὅπου γύρω του εἶν' θὰ πειράζον καὶ κανένας δὲν εἶν' νὰ ἀποδιώχῃ τὸ κακὸ καὶ τὸν ὀλεθρο πέρα. Μὰ τουλάχιστον κείνος γιὰ σένα ὅτι ζεῖς μοναχὰ σὰν ἀκούῃ ἢ καρδιὰ του βαθεῖα ἀναγαλιάζει καὶ ἐλπίζει σὲ ὅλες τις μέρες τὸν καλὸ του τὸ γιὸ ν' ἀντικρύσῃ σὰν γυρῆσῃ ὀπίσ' ἀπ' τὴν Τροία· Ἐγὼ ὅμως ὁ δυστυχισμένος ποῦ τοὺς πιδὲ καλοὺς γιούς εἶχα κάνει στὴ μεγάλη ἀνάμειξα Τροία καὶ κανένας δὲν μοῦχει ἀπομείνει, Ὅλοι κί' ἔλοι τοὺς ἦσαν πενήντα σὰν οἱ γιοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐφθάσαν Δεκαννιὰ δηλαδὴ ἢ γυναῖκα ἢ δικὴ μου μοῦ εἶχει γεννήσει καὶ τοὺς ἄλλους μοῦ εἶχαν γεννήσει στὸ παλάτι μου μέσ' οἱ γυναῖκες. Καὶ τοὺς πιότερους δὲ τοῦ πολέμου ὁ Θεὸς τοὺς ἐσκότωσε, ὁ Ἄρης· Μοναχὰ δὲ αὐτὸς εἶχε μείνει καὶ ἐφύλαγε πόλη, κατοίκους καὶ τὸν σκότωσε σὺ πρὸ ὀλίγου ἀμυνομένον γιὰ τὴν πατρίδα, κείδ' τὸν Ἐκτορα· καὶ γιὰ ἐκεῖνο σὼν Ἑλλήνων τὰ πλοῖα ἐγὼ ἤλθα ἀπὸ σένα νὰ τὸν λευτερώσω κί' ἔχω φέρει καὶ ἄφθονα λύτρα. Τοὺς θεοὺς τῶρα ὅμως σεβάσου Ἀχιλλέα κί' ἐλέησε κείνον, τὸν πατέρα σου ἀκόμα θυμήσου· Πιδὲ χειρότερος εἰμ' ἐγὼ βέβαια. Τέτοιο πρᾶγμα ἐγὼ ἔχω κάμει ποῦ κανεὶς ἀπ' τῆς γῆς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ φονιά τοῦ παιδιοῦ μου τὸ χέρι εἰς τὸ στόμα μου μπρὸς νὰ σιμώσω». (Συνεχίζεται)

Πατρίδα μου ροδόγελη,
'πὸ σένα αὐτὴ τὴν ὥρα,
ζητῶ μιὰ χάρη, ὀλόκαρδα,
γιγαντομάννα χώρα.

'Ἀπ' τὴ φῆμη κί' ἀπ' τὴ δόξα σου
δὲ σοῦ ζητῶ, πατρίδα.
Αὐτὲς ἄς μένουν σύμβολα
στοῦ ἡλιοῦ σου τὴν ἀχτίδα.

Ποτέ μου δὲ νοστάλησα
πλούτη ἀπὸ σένα Ἑλλάδα.
Τὴν εὐωδιὰ τῶν λούλουδων,
ποθάω, ναί, λαμπάδα.

καὶ τῶν πουλιῶν τὸ λάλημα
καὶ τ' ἀλαφρὸ σου ἀγέρι
καὶ τ' ἄστρα τὰ λαμπρόφωτα
εἰς τοῦ οὐρανοῦ τὰ μέρη.

καὶ ἡ γαλήνη, Ἑλλάδα μου,
τῆς θάλασσας σου, ἀλήθεια,
γεμίζουν μετὰ ροδόφερη,
χαρὰ, πλατεῖα τὰ στήθεια.

Ὅμως, ἀπ' ὅλα τίποτε
δὲν σοῦ ζητῶ πατρίδα.
Ὅλα σβηθοῦν καὶ πεθαίνουνε,
ποῦ νὰ στηριξῶ ἐλπίδα;

Νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς μοναχὰ
αὐτὸ καὶ τίποτε ἄλλο.
Τὴ δόξα καὶ τὴς χάρες σου
γλυκὰ ἐγὼ νὰ ψάλλω.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Τάξις Ε'.

Ἐμπορικὴ Σχολὴ Χανίων.

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ

- 1) Ὁ πρῶτος μεταφραστὴς τῆς Ἀλγέβρας εἶναι ὁ Ρομπέρ τοῦ Τσέστερ.
- 2) Ὅτι ὁ Θεοδόσιος ὁ Μέγας ἦτο εἰσπράκτωρ δημοσίων φόρων.
- 3) Ὅτι τὰ ζῶα κατὰ τὸν Μεσαίωνα ἐδικάζοντο ὅπως καὶ οἱ ἀνθρώποι.
- 4) Ὅτι τὸ ράδιον ἀνεκαλύφθη τὸ 1898 ὑπὸ τῆς Μαρίας Σκλοντοβσκα Κιουρί.
- 5) Ὅτι ὁ Ὀράτιος Γούελς εἶναι ὁ πρῶτος ὀδοντίατρος ποῦ ἐξήγαγε τὸ πρῶτο δόντι ἀνωδύνως.

ΠΟΛΥΚ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ

Ε—Σ.Κ.

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η ΤΡΙΚΥΜΙΑ

Σήμερα ο αέρας φυσά θυμωμένος.

“Όλο τὸ βράδυ χθές έβρεχε...”

Φεύγοντας για τὸ σχολεῖο εἶδα τὴν Θάλασσα. Ἡ ὄψη τῆς φαίνεταν ἀγριεμένη καὶ τὸ χρώμα τῆς γκριζο. Μεγάλα κύματα πῆγαιναν κι' ἐρχόταν πάνω στὸ θλιμμένο φῶρεμα τῆς Θάλασσας. Οἱ γλάροι κάθονται πάνω στοὺς μαύρους βράχους καὶ κυττάζουν, κυττάζουν τὴ Θάλασσα. Περιμένουν μήπως μέσα ἀπ' τ' ἀγρία κύματα ποὺ σὰν θεριὰ σκεπάζουν τὰ μικρὰ βραχάκια πεταχθῆ κανένα μικρὸ φοβισμένο ψαράκι νὰ τὸ φάει.

Εἶναι τόσο πεινασμένοι τώρα μετὴν τρικυμία!

“Ὁ δρίζοντας φαίνεται μαύρος καὶ τὰ μικρὰ νησάκια εἶναι σκεπασμένα ἀπὸ βαρειά δμίχλη.

Ἡ ἀκρογιαλιά ποὺ κάποτε ἦταν γεμάτη ἀπὸ παιδάκια ποὺ τίς ἔδιναν ζωὴ δέχεται ὑπομονητικὰ τὰ ἀγρία χτυπήματα τῶν κυμάτων μόνη κι' ἔρημη...

Λές κι' ἡ Θάλασσα εἶναι θυμωμένη μετὰ κάποιον, ἀλλὰ μετὰ ποιόν; Μήπως μετὰ τὰ πλοῖα; “Ἄς σκεφθοῦμε τοὺς καυμένους τοὺς ναυτικούς, ποὺ μετὴν κακὸ αὐτὸ καιρὸ βρίσκονται σὲ ὠκεανούς καὶ Θάλασσες. Θὰ φθάσουν ἀραγε στὸν προορισμό τους; Ἡ θὰ τοὺς καταπιοῦν κι' αὐτοὺς τὰ ἀγρία κύματα, ὅπως κατάπιαν τόσους καὶ τόσους...”

Μὰ μποροῦν νὰ φθάσουν στὸν προορισμό τους; Φθάνει νὰ εἶναι πιστοὶ καὶ ν' ἀγαποῦν τὸ Χριστό, ἀπ' τὰ εἶδη τῆς καρδιάς των.

Μὰ θὰ ξανάρθῃ πάλι γαλήνη καὶ τὰ μικρὰ κυματάκια θὰ προσκυνοῦν πάλι τὰ πόδια τῆς ξηρᾶς κλοντας γλυκὸ παφλασμὸ καὶ ὄχι τὴν ἀγρία βοὴ ποὺ κάνουν τώρα.

ΑΘΗΝΑ ΓΕΩΡΓΓΑΡΑΚΗ

Τάξις Ε' 9ου Δημ. Σχολ. Χανίων.

Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΜΟΥΣΑΜΑΣ

Ἦταν ἓνα βροχερὸ ἀπόγευμα τοῦ 1951. Πῆγαινα στὴν δευτέρη τάξη. Ὁ μανιασμένος αέρας φυσοῦσε ἀδιάκοπα κι' ἡ θάλασσα ὅσο περνοῦσε ἡ ὥρα τόσο καὶ φουρτούνιαζε περισσότερο. Ἡ βροχὴ ἦταν ραγδαία καὶ οἱ ἄνθρωποι ἦταν κλεισμένοι στὰ σπίτια τους. Ἡ βροχὴ εἶχε περάσει λίγο καὶ ξεκίνησα ἀπὸ τὸ σχολεῖο μετὰ παλιά μου συμμαθήτριά, ποὺ τώρα ἔχει πάει στὴ Ρόδο. Πῆγα στὸ σπίτι μας.

Τί νὰ σᾶς πῶ; ἤμουν μούσκεμα.

Ἐκλαιγα—ἐκλαιγα ἀδιάκοπα καὶ παρακαλοῦσα τὸν πατέρα μου νὰ μοῦ πάρῃ ἓνα μουσαμά.

Ὁ πατέρας μου μετὰ δαρέθηκε καὶ συμφώνησε μαζί μου. Ὅταν φτάσαμε στὰ μαγαζιά, ἡ ἀνυπομονησία μου ἦταν μεγάλη νὰ ἴδῶ τί χρώμα θὰ εἶχε καί, ἀνὰ θὰ ἦταν ὁμορφος ἢ ἀσχημος. Ἐπὶ τέλος τὸν ἤπαρα ἦταν θαλασσὺς μετὰ ἄσπρα κουκκιδάκια.

Τὸν πῆρα, τελείωσε αὐτό, ἀλλὰ τώρα δὲν ἔβρε-

χε πιά. “Ἄχ καὶ πότε θὰ βρέξῃ! Παρακαλοῦσα κάθε βράδυ καὶ πρωτὶ. Ἦθελα νὰ τὸν δεῖξω καταλαβαίνετε; Μιὰ μέρα λοιπὸν ἔβρεξε καὶ τὸν ἔβαλα μετὰ μεγάλη χαρά. Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἔβρεχε δὲν ἔβρεχε τὸν φοροῦσα.

ΤΟΥΛΑ ΜΑΣΤΟΡΑΚΗ

Τάξις Ε' 9ου Σχολ. Χανίων.

ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ

Μιὰ νύχτα ἔγινε πόλεμος. Οἱ ἄνθρωποι ἔτρεχαν σὰν τρελλοὶ στὰ καταφύγια. Τὰ ἀεροπλάνα βομβάρδιζαν τοὺς στρατώνες. Οἱ σειρήνες ἐσφύριζαν δαιμονισμένα, γιὰ νὰ συγκεντρωθοῦν οἱ ἄνθρωποι στὰ καταφύγια. Ὁ στρατὸς ἐτοιμαζόταν νὰ κάμῃ μάχη. Ὁ κόσμος εἶχε πλημμυρίσει στοὺς δρόμους. Ἀντὶ νὰ κρυφτοῦν στὰ καταφύγια ἔτρεχαν στὸ δρόμο. Καὶ ἐγὼ, σκέφτηκα, τί κάθομαι; Ἄς φύγω μαζί μετὰ τὴν μητέρα μου. Ἡ μητέρα μου ὅμως εἶχε φύγει. Καὶ καθὼς ἔτρεχα στὸ δρόμο μετὰ ἀγωνία νὰ θρῶ τὴν μητέρα μου ἀνοίγω τὰ μάτια μου καὶ ξυπνάω. Ἡ μητέρα μου στεκόταν ἐπάνω μου ἀνήσυχη μὰ καὶ γελαστή. Μοῦ λέει: Τί φωνές ἦταν αὐτὲς παιδί μου; τί σοῦ συμβαίνει; Τῆς εἶπα τὸ ὄνειρό μου. Δὲν φαντάζεστε τὴν τρομάρα μου.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ

Τάξις Ε' 9ου Σχολ. Χανίων.

“Ἡ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΗΧΩ,,

Στέλνει τίς ὀλόθερμες εὐχές τῆς σὲ ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Κρήτης ποὺ τὴ διαβάζουν μαθητὲς καὶ μαθήτριες Δημοτικῶν καὶ Γυμνασίων γιὰ τὸν Καινούριο Χρόνο καὶ εὐχεται σὲ ὅλους ἓνα χαρούμενο, ξέγνοιαστο καὶ εὐτυχισμένο

1955

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

59) Ἐὰν θερμανθοῦν 14,14 gr ἐνύδρου κρυσταλλικοῦ ἁλατος μέχρι τελείας ἀφυδατώσεως μένουν 8,44 gr ἀνύδρου ἁλατος. Ἄν τὸ μοριακὸν βάρος τοῦ ἀνύδρου ἁλατος εἶναι δεκαπλάσιον τοῦ ατομικοῦ τοῦ ὀξυγόνου, νὰ εὐρεθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν μορίων τοῦ κρυσταλλικοῦ ὕδατος τὰ ὁποῖα εἶναι ἠνωμένα μὲ ἐν μόριον ἀνύδρου ἁλατος

Μαθιουδάκης Δημήτριος
 Ἡα Πρ.

TESTS

37) Εἰς ποίαν ἐρώτησιν δὲν μπορούμε νὰ ἀπαντήσωμε ποτὲ ναί;

38) Μὲ τί ἀρχίζει ἡ νύκτα;

Χανιωτάκη Μ
 ΣΤ' Γυμν. Ἱεραπέτρως

89) Πῶς λέγεται ἐκεῖνος πού κτυπᾷ τὸν γάϊδαρον;

40) Ποία πόλις εὐρίσκεται εἰς ὅλα τὰ πλοῖα;
Βαρουχάκης Α.
 Ἡα Πρ.

41) Γράψατε τὸν 1955 χρησιμοποιοῦντες τοὺς ἀριθμοὺς 0,5. 0,5. 2. 2. 7. 7. 9. 9.

Φραγκάκης Ε.
 Εβ Β' Γ.Χ.

42) Ἡλεκτροικὸς σιδηρόδρομος τρέχει 87 χλμ. τὴν ὥραν καὶ ὁ ἄνεμος κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν μὲ 90 χλμ. Ποῖος πηγαίνει μπιστὰ ὁ σιδηρόδρομος ἢ ὁ καπνὸς του;

Πουλάκης Α.
 ΣΤβ Β' Γ.Χ.

43) Ποία πόλις τῆς Ἀσίας πωλεῖται εἰς τὰ φαρμακεία;

44) Εἶμαι αἰσθησις σπουδαία ἐν μου γράμμα ἂν ἀφαιρέσης κάποιον τμήμα τῶν ἐρήμων παρευθῆς θ' ἀποτελέσης.

Παγκάλου Ε.
 ΣΤ' Γυμν. Ἀγ. Νικολ.

44) Εἶμαι πόλις τῆς Ἑλλάδος καὶ ἂν μ' ἀποκεφαλίσῃς ἕνα στολίδι τοῦ σπιτιοῦ εὐθὺς θὰ σχηματίσῃς

Ἀρτεμάκης Ε.
 Δα Β' Γ.Χ.

45) Οἱ Γερμανοὶ μὲ βύθισαν μὰ ἂν μ' ἀλλάξῃς τὸ κεφάλι εἰς τοῦ Σωκράτους μαθητῆς στὴ μέση θὰ προβάλλῃ.

Φυτράκης Χ.
 Δ' Ἰδιωτ. Γυμν. Βουκολῶν

46) Εἰς προάστειον τῶν Ἀθηνῶν τὸ πρῶτο γραμμα ἀλλάξω καὶ νόμισμα πολὺ κοινὸν εὐθὺς παρὸν σιάξω.

Τσιναράκης Ι
 Ζγ Πρ.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΟΥ 3ου ΤΕΥΧΟΥΣ

31) 10 τάληρα καὶ 15 δίδραχμα.
 32) 16 ἄνδρες καὶ 24 γυναῖκες, οἱ ἄνδρες λαμ-

βάνουν 24 000 δραχ. καὶ αἱ γυναῖκες 16.000 δραχ.

28 14 28
 33) $K = \frac{28}{65}, a = \frac{14}{27}, \tau = \frac{28}{49}$

34) Ἡ ταχύτης τοῦ α' εἶναι 9 m. καὶ τοῦ β' 8 m.

35) $X_1 = -3, X_2 = 2, X_3 = 5, X_4 = -5$

36) $X = -\alpha\beta\gamma, \psi = \alpha\beta + \beta\gamma + \gamma\alpha, Z = -(\alpha + \beta + \gamma)$

37) $48\sqrt{3\text{cm}^2}$

38) Ἐκ τυχόντος σημείου Δ τῆς προεκτάσεως τῆς βάσεως ΒΓ ἰσοσκελοῦς τριγώνου ΑΒΓ φέρομεν τὰς ἀποστάσεις ΔΕ, ΔΖ ἀπὸ τῶν ἴσων πλευρῶν ΑΒ, ΑΓ καὶ τὴν ΒΗ κάθετον ἐπὶ τὴν ΔΕ. Ἡ ἀπόδειξις γίνεται ἐκ τῶν ἴσων τριγώνων ΔΒΖ καὶ ΔΒΗ.

39) $\sigma\phi \ 450 + \eta\mu^2\alpha = 1 + \eta\mu^2\alpha = \eta\mu^2\alpha + \sigma\upsilon\nu^2\alpha + \eta\mu^2\alpha = 2\eta\mu^2\alpha + \sigma\upsilon\nu^2\alpha = \frac{2\eta\mu^2\alpha + \sigma\upsilon\nu^2\alpha}{\eta\mu^2\alpha + \sigma\upsilon\nu^2\alpha}$ Διαιροῦμεν ἀ-

μφοτέρους τοὺς ὅρους ἀριθμητοῦ καὶ παρονομαστοῦ διὰ $\sigma\upsilon\nu^2\alpha$ ὁπότε μετὰ τινὰς πράξεις εὐρίσκομεν τὴν ζητούμενην σχέσιν.

40) Ἐκ τοῦ τύπου τοῦ Νεύτωνος ἔχομεν $\varphi^2 = \pi^2$ ἢ $\pi\varphi^2 = \pi^2\pi'$ ἂν π καὶ π' εἶναι αἱ ἀποστάσεις ἀντικειμένου καὶ εἰδώλου ἀπὸ τὴν κυρίαν ἐστίαν-

41) 2,5 cm.

42) 75 cm Hg.

43) 30,87 gr

44) Ἴσόδυμον 20,32 ἀκριβὲς ατομικὸν βάρος 40,64

Λύσεις τῶν TESTS τοῦ 3ου Τεύχους

25) Φίλιππος, 26) ἡ Ρώμη, 27) βέλος—Ἔλος, 28) ὑπερβολή, 29) θ' ἀπέχουν ἐξ ἴσου, 30) θὰ ξεφουσκώσῃ τὰ λάστιχα, 31) τὸ πιάνο, 32, 18 ἡμέρας, 33) 18, 34) φακὸς—φακὴ, 35) τὸ τσιγάρο, 36) τὸ γράμμα Ο.

Ὅρθαὶ λύσεις τῶν Ἀσκήσεων τοῦ 3ου Τεύχους μᾶς ἔστειλαν οἱ: **Μαθιουδάκης Δ.** Ἡα Πρ. 31, 32, 34, 40, 41, 43, **Βαρουχάκης Α.** Ἡα Πρ. 33, 40, 41, **Φραγκάκης Ε** Εβ Β' Γ.Χ. 31, 32, **Χιλαδάκης Α.** Ἡβ Πρ. 31.

Ὅρθαὶ Λύσεις τῶν TESTS μᾶς ἔστειλαν οἱ: **Μουδριανάκης Ε.** Ἡβ Πρ. 25, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 36, **Μαθιουδάκης Δ.** Ἡα Πρ. 25, 26, 27, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, **Χιλαδάκης Α.** Ἡβ Πρ. 27, 29, 30, 32, 33, 36.

Μπιτζανάκης Γ. Εβ Β' Γ.Χ. 31, **Λιστάκης Ε.** Ἡ' Γυμν. Παλαιοχ. 31,32, **Κρουσαράκης Ε.** Ἡ' Γυμν. Κ. Κισσ. 31,32, **Κατερινάκης Ε.** Στ' Β' Γ.Χ. 31,32, **Τζατζιμάκης Σ.** Ζ' Γυμν. Παλαιοχ. 31, **Τσαμαντάκης Μ.** Ζγ Πρ. 25, 29, 30, 32, 33, 36, **Χριστουλάκη Π.** Ζ' Γ. Θ. Χ. 25, 33, **Φραγκάκης Ε.** Εβ Β' Γ.Χ. 33, 35, **Βαρουχάκης Α.** Ἡα Πρ. 32, **Παπιδάκης Σ.** Ζγ Πρ. 25, 29, 30, 32, 33, 36, **Δασκαλάκης Β.** Γ' Ε.Σ.Χ. 28, 30, 25, 29, **Τζατζιμάκης Σ.** Ζ' Γυμν. Παλαιοχ. 25, 26, 27, 29, 32,

ΜΑΘΗΜΑ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ 5^ο

ΤΑ ΔΥΟ ΟΜΟΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ

I) Πότε γράφουμε 2pp

1) Όλα τὰ ρήματα, τὰ ὁποῖα ἀρχίζουν ἀπὸ ρ μετὰ τὴν αὔξηση ἢ τὸν ἀναδιπλασιασμό διπλασιάζουν τὸ ρ (στὸν παρατ. δηλ. καὶ ἀόριστο καὶ παρακ. ὀριστικῆς, καὶ μετοχῆς παθητικοῦ παρακειμένου) π. χ. **ρίπτω**, ἔρριπτον, ἔρριψα, ἔρριπτοντο, ἀπερρίφθησαν, κατερρίφθη, ἔρριμένος.

Ράπτω, ἔρραπτον, ἔρραψα, ἔρραμένος, ἔρράφη.

Ραπίζω, ἔρράπισε, ἔρραπίσαμε, ἔρραπίσθησαν, ἔρραπίζοντο, ἔρραπισμένοι.

Ρυμοτομῶ, ἔρρυμοτόμησα, ἔρρυμοτομήθη.

Ρυτιδῶνω, ἔρρυτιδωμένος.

Ριζῶνω, ἔρριζώσε, ἔρριζώθη, ἔρριζωμένος.

Ραντίζω, ἔρραντίζε, ἔρραντίσαν, ἔρραντισμένοι.

Ρέω, ἔρρεον, ἔρρευσα.

Ρυθμίζω, ἔρρυθμίσε, ἔρρυθσιμένος κ. τ. λ.

2) Μὲ 2pp γράφονται καὶ οἱ σύνθετες λέξεις (καὶ οἱ παραγόμενες ἀπὸ αὐτῆς) οἱ ὁποῖες ἀρχίζουν ἀπὸ ρ, ὅταν τὸ πρῶτο τους συνθετικὸ τελειῶνῃ σὲ βραχὺ φωνήεν. Βραχέα δὲ εἶναι ἐκτὸς τὸ ε καὶ τὸ ο καὶ τὸ α καὶ ι (ἢ τῶν προθέσεων, ἢ α στερητικόν, ἢ ἄλλης λέξεως) π. χ. ἀπορρίπτω, ἀπορροφῶ, ἀπορρέω, καταρρίπτω,

ἐπιρρίπτω, μεταρρυθμίζω, ἀναρριπίζω, καταρρυπαίνω, ἀμφιρρέπω, περιρραίνω, περίρρῳ, ἀναρρώνω, διαρρυθμίζω, ἀναρριχῶμαι, ἀπόρρητος, ὑπόρριζον, ἀπόρροια, ἀπόρρητος, πρόρρησις, διάρρηξις, κατάρρευσις, διαρρύθμισις, ἀντίρρησις, ἐπιρρηπής, ἀντίρροπος, ἐπιρροή, κατάρρακτης, διαρροή, ἐπίρρημα, καταρράκωσις, κατάρρευσις, μεταρρύθμισις, ἀντιρρευματικός, ἀντιρρησίας, καταρροή, ἀντίρροπος, ἀνάρρωσις, ἀνάρρησις, (σ' ὄλα αὐτὰ τὸ α' συνθετικὸ εἶναι πρόθεση) ἄρρωστος, ἄρρυθμος, ἄρραγής ἄρρητος, ἄρρυθμία, (ἐδῶ τὸ α' συνθετικὸ εἶναι α στερητικὸ) ἐτοιμόρροπος, ἀνισόρροπος, βαθύρριζος, αἰμορραγία, ἐμπορροάπτης, ὁμόρρυθμος, ἐτερόρρυθμος, ἰδιόρρυθμος, ἰσορροπία, μελίρρυτος, μηχανορραφῶ, ψυχορραγῶ, φυλλορρόω (ἐδῶ τὸ α', συνθετικὸ εἶναι ἄλλη λέξις) κ.τ.λ.

Όταν ὑπάρχη μακρὸ φωνήεν τότε τὸ ρ δὲν διπλασιάζεται π. χ. εὔρωστος, ἄρρυθμος, εὔρρυθμία κτλ.

3) Μὲ 2pp γράφονται ἀκόμη καὶ οἱ σύνθετες λέξεις, ὅταν γίνῃ αὐτὴ ἀφομοίωσις τοῦ τελικοῦ $v + p = pp$ π.χ. συν + ρέω = συρρέω, παν + ρησία = παρρησία, συν + ροή = συρροή, σύρραξις, συρράπτω, σύρριζα κτλ.

4) Στὴ Δημοτικὴ τὰ σύνθετα κανονικὰ γράφονται μὲ 2pp π.χ. ξερριζῶνω, ἀσπρορροῦχα, κακορρίζικος κτλ.

II ΠΟΤΕ ΓΡΑΦΟΜΕ 2μμ

1) Όταν ἔχομεν ἀφομοίωσιν τῶν χειλικῶν π.β.φ. + μ = μμ π.χ. γραφ + μα = γράμμα, κοπ + μα = κόμμα, τριβ + μα = τρίμμα, γεγραφ + μένος = γεγραμμένος, κεκοπ + μένος = κεκομμένος, ἐγκαταλελειμμένος, κεκαλυμμένος, συνημμένος, τετριμμένος, κομματάρχης, κάλυμμα, ἰδιλημμα, διάλειμμα, ἔλλειμμα.

2) Όταν ἔχωμε ἀφομοίωσιν τοῦ $v + μ = μμ$ συν + μερίζομαι = συμμερίζομαι, συν + μαθητής = συμμαθητής, παν + μέγιστος = παμμέγιστος, παν + μακάριστος = παμμακάριστος, ἐν + μένω = ἐμμένω, ἐμμονή, συμμορία.

3) Τὰ ρήματα τὰ ὁποῖα τελειῶνουν εἰς -νω στὸν μέσο παρακειμένου καὶ ἰδιαίτερα στὴ μετοχῆ μέσου παρακειμένου (ἢ ὁποῖα εἶναι συχνὴ καὶ στὴν καθαρεύουσα) γράφονται μὲ 2μμ π.χ. μαραίνω, μεμαραμμένος, ἀποξηραίνω, ἀπεξηραμμένος, ἀπαμβλύνω, ἀπημβλυμμένος, κτλ. Τὰ κλίνω, πλύνω, τείνω, κρίνω ἐξαιροῦνται π.χ. κεκλιμένος, πλυμένος, τεταμένος, διακεκριμένος.

Στὸ ἐπόμενο τεῦχος θὰ γράψωμε γιὰ τὰ 2 λλ, καὶ τὰ 2 ττ.

ΣΠ. ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗΣ

Καθηγ. Β' Γ.Α.Χ.

33, 36. Ζαχαράκης Π Δ' Β' Γ.Χ. 29, 32. Κορωνιώτακης Ν. Στ' Α' Γ.Χ. 29, 30, 33. Κατερινάκης Ε. Στ' Β' Γ.Χ. 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 36. Σαρτζετάκης Θ. Δ' Ε.Σ.Χ. 25, 30, 32, 36. Κρουσαράκης Ε. Η' Γυμν. Κ. Κισσ. 27, 33. Καλογρίδου Α. 25, 26, 29, 36. Λιατάκης Ε. Η' Γυμν. Παλαιοχ. 25, 26, 27, 28, 29, 33, 35, 36. Βουργουράκης Ι. Δ' Γυμν. Νεαπόλ. 26, 28, 30, 33. Παπαζαχαριάκης Μ. Δ' Ρομν. Νεαπόλ. 25, 27, 29, 32. Τζιζίκης Γ. Ζ' Γυμν. Παλαιοχ. 25, 27, 28, 29, 33, 36. Κολοκοτρώνης Ε. Στ' Γυμν. Κ. Κισσ. 25, 28, 29, 32, 33, 36. Κοκκινάκης Ε. Α' Γ. Χ. 27, 28, 29, 30, 35. Φυτράκης Ι. Στ' Ε.Σ.Κ. 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 36.

Νέας συνεργασίας μᾶς ἔστειλαν οἱ Μαθητοῦδάκης Δ. Βαρουχάκης Α. Μάντακας Γ. Λεδάκης Γ. Θεοδώρακης Γ. Κουκουλάκης Ν. Ησ Πρ. Χανιωτάκης Κ. Ἰδιωτ. Γυμν. Ἀλικιανοῦ. Μιχελάκης Ν. Ζ' Γυμν. Σητείας. Σταυρουλάκης Μ. Χειλαδάκης Α. Ησ Πρ. Μαρινάκης Ο. Ησ Πρ. Χανιωτάκη Μ. ΣΤ' Γυμν. Ἰσραπέτρας. Τσιναράκης Ι. Ζη Πρακτ. Παυιδάκης Σ. Ζη Πρ. Παγκάλου Ε. ΣΤ' Γυμν. Ἀγ. Νικολάου, Φυτράκης Χ. Δ' Ἰδιωτ. Γυμν. Βουκολιῶν. Φραγκάκης Ε. Εβ Β' Γ.Χ.

Παρακαλοῦμεν θερμῶς, ὅπως αἱ προτεινόμεναι ἀσκήσεις καὶ TESTS στέλνοντα μαζὶ μὲ τὰς λύσεις των. Ἀσκήσεις μὲ ριζικὰ δὲν δημοσιεύονται διὰ τυπογραφικοῦς λόγους.

Ὁ μικρὸς ἐρωτᾶται στὸ τραπέζι ἀπὸ τὸν ἀρραβωνιαστὶ κὸ τῆς ἀθελφῆς του γιὰ τὴν ἡλικία τῶν διαφόρων μελῶν τῆς οἰκογενείας καὶ ὅλοι γελοῦν μὲ τὰς ἀπαντήσεις, ποὺ δίνει μὲ τὸ σοβρωτέρου ὕφους

— Καὶ ἡ ἀρραβωνιαστικιά μου; ἐρωτᾷ ὁ νέος. Πόσων χρόνον εἶναι;

— Εἴσοσι ἐννέα.

— Μὰ καὶ μὲν δὲν ξέρεις λοιπὸν ὅτι ὅταν μιλοῦν γιὰ τὴν ἡλικία μιᾶς γυναίκας ἔχουν τὴν λεπτότητα τῆς ἀφαιροῦν μερικὰ χρόνια;

— Αὐτὸ ἔκαμα κι' ἐγὼ ἀπαντᾷ ὁ μικρὸς. Τῆς ἔκοψα τὰ μισά!...

Εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον Ὁ δικαστὴς πρὸς χωρικόν.

— Βάλε τὸ δεξι σου χέρι στὸ Εὐαγγέλιο νὰ ὀρκιστῆς. Ὁ χωρικὸς βάζει τὸ ἄριστό του.

— Τὸ δεξι σοῦ εἶπα.

— Μὲ τὸ συμπάθειο κύρ δικαστή. Ἀλλὰ ἂν βάλω τὸ δεξι δὲν πιάνεται; εἶμαι ζερβοχέρης.

Ὁ πελάτης τὸ δοκιμάζει τὸ σακάκι του καὶ δίπλα του ὁ ράπτης τὸν βοηθεῖ.

Ὁ πελάτης: Μὰ τί κοντὸ μανίκι εἶναι αὐτό, γιὰ τὸ Θεό. Μοῦ πάει ὡς τοὺς ἀγγῶνες!

Ὁ ράπτης: Μὲ συγχωρεῖτε κύριε! Τὸ μανίκι εἶναι σωστὸ ἔχετε ὅμως πολὺ μακρὰ χέρια. Σὰς τὸλεγα καὶ ὅταν σὰς ἔπαιρνα μέτρα.

Εὐαγγελία Ὁρφανουδάκη
Τάξις Δγ' Γ.Θ.Χ.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

Ἄν κάθῃσαι στὴν θέση σου κἀνεὶς δὲν σὲ σηκώνει.

— ο —

Ἄλειψε τὸν ἄξονα καὶ ὁ τροχὸς πηγαίνει.

— ο —

Κεφάλι, δίχως βάσανα πάρτο γιὰ κολοκύθη.

— ο —

Τὰ γράμματα εἶναι καλὰ μὰ νᾶχῃς λίγη γνώση.

ΝΙΚΟΛ. ΣΤΥΛ. ΚΟΥΚΟΥΛΑΚΗΣ
Ἡκ Πρακτ. Β. Γ. Α. Χ.

ΣΑΤΙΡΙΚΑ

ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Ἄχ ἡ Γεωμετρία μας
κ' ἡ Ἀριθμητικὴ μας
φίδια γινῆκαν γιὰ νὰ φᾶν
τὴν παιδικὴ ζωὴ μας.

Ἄ κύριοι καθηγηταὶ
πὼς τὰ ζητᾶτε ἐν τάξει
καὶ εἶστε ἰδιότροποι
μὴ βρέθῃ καὶ μὴν στάξῃ.

Ἀπὸ τὸ πρῶτο ἑξάμηνο
διδάσκουν «Γεωμετρία»
καὶ αὐτὸ δὲν ἐξανήγινε
στὴ μαθητοκοσμία.

Πολλὲς φορὲς μᾶς βγάζουνε
καὶ πέρνομε μιὰ τάπα
πᾶμε καὶ λέμε στοὺς γονεῖς:
«ἐν τάξει ὅλα τάπη».

Ἄχι αὐτὸς ποὺ τᾶβγαζε
αὐτὰ τὰ δυὸ βιβλία
καλύτερα νὰ ἔγραφε
μιὰ ἀτέλειωτη ἱστορία.

Ἄλλὰ παιδιὰ ὑπομονὴ
θάρρη καιρὸς θὰ φτάσῃ
καὶ στὰ παλιὰ παπούτσια μας
τὸ χέρι θὰ τὰ γράψῃ.

ΚΩΣΤΑΝΤ. ΚΟΤΣΙΦΑΚΗ

Τάξις Γγ' ν. τ.
Γυμνάσιον Βάμου

ΑΡΧΑΙΑ

Ἄχ πόσο εἶν' ἀνεπίπτο
δυσβάστακτο φορτίο
ὅταν κανεὶς θὰ μελετᾷ
τ' Ἀρχαῖον τὸ βιβλίον.

Μὰ ξέρετε πὼς ἔγιναν
μεγάλῃ τυραννία
καὶ ὅταν τὰ ἐνθυμηθῶ
μὲ πᾶν' ἀπελπισία

Κι' ὅταν μοῦ π' ὁ Καθηγητὴς
ἔλα νὰ πῆς Ἀρχαῖα
τότε τρομάσω ὀλόκληρη
γιατὶ δὲν ἔχ' ἰδέα

Ἐλπίζω ὅμως στὸ Θεό
πὼς θὰ μὲ βοηθήσῃ
νὰ μὴ μπορ' ὁ Καθηγητὴς
στ' Ἀρχαῖα νὰ μ' ἀφίση.

ΠΟΔ. Γ. ΚΑΡΑΝΙΩΤΑΚΗ

Τάξις Δβ' ν. τ.
Γ. Θ. Χ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΣΤΗΝ ΤΕΜΠΕΛΙΑ

Ὡ τεμπελιά πὼς θᾶθελα
τραγούδια νὰ σοῦ ψάλλω
νὰ σὲ ὑμῶ ἀδιάκοπα
κάθε στιγμὴ καὶ ὥρα.

Καὶ τῶρα μάλιστα σκοπὸ
ν' ἀρχίσω ἀπὸ τώρα,
μὰ τεμπελιά συχώρα με
γιατὶ βαριέμαι τώρα.

ΔΗΜ. Κ. ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΗΣ
Δα' Β' Γ. Α. Χ.

ΤΙ ΘΕΛΩ

Δὲν θέλω στὴ ζωὴ μου νᾶμαι
ἄμορφο ἄμύρωτο λουλούδι
οὔτε καὶ τρελλοπεταλούδι
χωρὶς σκοπὸ.

Οὔτε τζιτζίκι ἢ ποταμάκι
ποὺ μιὰ μὲ κρυστάλλο νεράκι
καὶ μιὰ ξερό.

Θέλω ἄγὼ μέλισσας τὸ ζῆλο
κι ἀπὸ τὸ χομομήλι μύρῳ
εὐωδιαστό.

Θέλω μικροῦ ρυακιοῦ τὴ χάρη
ποὺ γάργαρο πάντα κυλάει
ὡς τὸ γυσλό.

ΑΝΝΟΥΔΑ ΚΟΚΚΙΝΑΚΗ
Εβ' Γυμ. Σητείας

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ρεκόρ Εὐλικρινείας

Δὲν μοῦ λές, Γιάννη, πὼς πῆ-
γε τὸ κυνήγι; — Περὶφημα Σκότω-
σα 79 πέροδικες.

Νίκος: Καὶ δὲ λές καὶ μὲνε 80
γιὰ νὰ γίνῃ στοργυλὸς ὁ ἀριθμὸς;

Γιάννης: Μὰ νομίζεις ὅτι θὰ γί-
νω ψεύτης γιὰ μιὰ παλιοπέροδικα;

Συντακτικὸν καὶ πραγματικότης

Καθηγητὴς στὸν μαθητὴν: «Ἐ-
χουμε τὴν πρότασιν «ὁ κλέπτης συ-
νελήφθη ὑπὸ τοῦ ἀστυφύλακος»
ποῦ εἶναι τὸ ὑποκείμενον;

Μαθ. Στὴ φυλακῇ, κύριε.

ΚΩΝΣΤ. ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ

Τάξις στ' Β. Γ. Α. Χ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΘΡΑΝΙΟΥ

Ὁ καθηγητὴς στὸ μάθημα τῶν Ἑλληνικῶν:
Γιὰ πές μου Πέτρο πὺδ εἶναι ἐδῶ τὸ ἀντικείμενο
τοῦ φόβου σημαντικοῦ ρήματος;

Πέτρος: Σεῖς κύριε καθηγητά.

Κώστας Ἔχει ἓνα μάτι ὁ καθηγητὴς μου, ποὺ
βλέπει καὶ τὸ παραμικρό!

Γιώργος. Ἔνα μάτι! Μήπως εἶναι μονόφθαλ-
μος;

Δασκάλα: Ξέρεις Ἑλένη ποῦ βρίσκονται τὰ ὄρυ-
κτά;

Ἑλένη: Στὴ γῆ κυρία.

Δασκάλα: Πολὺ σωστά! πές μου τώρα ἓνα ὄρυκτό.

Ἑλένη: Τὰ . . . κρεμμύδια . . . κυρία.

Κατίνα Λαμπρινουδάκη

Τάξις Ζ' Κλ. Γυμ. Θηλέων Ρεθύμνης

Ὁ δάσκαλος πρὸς τὸν καθυστερημένον μαθητή.
Γιατί ἄργησες Πέτρο;

Γιὰ νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια παρακοιμήθηκα.

Δασκ. Ὅποτε κοιμάσαι καὶ στὸ σπίτι σου;

Καθηγ. Σοῦ εἶχα πῆ νὰ γράψης ἕκατό φορές τὴ
φράσι «εἶμαι ξεχασιάρης» τὴν ἔγραψες;

Μαθ. Ὅχι κύριε καθηγητά τὸ ξέχασα.

Πολυξένη Γ. Καραμανιτάκη

Τάξις Δβ ν.τ.

Γ.Θ.Χ.

Στὸ μάθημα τῆς Γεωγραφίας

Ὁ καθηγητὴς. Πές μου παιδί μου πότε ἓνας
τόπος ἔχει μεσημβρία;

Ὁ μαθητὴς. Νὰ κύριε. Ἄς υποθέσωμεν ὅτι
ἡ κεφαλὴ μου εἶναι ἡ γῆ. Ὅταν ὁ ἥλιος εὐρίσκεται
ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ ὁ ὅλος διέρχεται διὰ τῆς
κεφαλῆς μου ὅλα τὰ ζῶα ποὺ εὐρίσκονται ἐπ' αὐτῆς
θὰ ἔχουν μεσημβρία.

Καρ. Περουλάκης Ηβ Πρακτ.

Ἡ μαμά: Βλέπεις Νίνα τὰ πουλάκια τί νοοῖς
πάνε νὰ κοιμηθοῦν;

Νίνα: Ναι ἀλλὰ πᾶει κι' ἡ μαμά τους μαζί.

Στὸ μάθημα τῆς Γεωγραφίας

Δάσκαλος: Ποῦ εὐρίσκεται Νίκα ἡ νῆσος Κρήτη
Στὴ θάλασσα κύριε

Δάσκαλος: Τὶ κλίμα ἔχουν τὰ Γιάννινα;

Μαθητὴς: Ἡπειρωτικὸ κύριε.

Δάσκαλος: Γιατί παιδί μου.

Μαθητὴς: Γιατί εἶναι πρωτεύουσα τῆς Ἡπείρου.

ΤΟ ΚΕΡΙ

«Στὸν σεβασμὸ μας Γυμνασιάρχῃ
κ. ΝΙΚΟΛ. ΚΑΚΑΒΕΛΑΚΗ»

Πέρασαν χρόνια ἀπὸ τότε π' ἀναιφες
λαμπρὸ κερί τὸ φῶς σου γιὰ νὰ οἰξῆς
τὴν σκοτεινιά ποὺ ἔνοιωθες δλόγυρα
μὲ τὸ λαμπρὸ τὸ φῶς σου νὰ σκορπίσης.

Δειλὰ ἡ πρώτη ἀναλαμπὴ τῆς φλόγας σου
μ' ἀβέβαιη τρεμουλιασεν ἐλπίδα,
μέχρι ποὺ στάθηκε λαμπρὴ κι' δλόφωτη
τὸ σκότος διώχνοντας σὰν ἠλιαχτίδα

Σιγὰ-σιγὰ τὸ εἶναι σου τὸ ἔλυωνες
τοὺς ἄλλους προσπαθώντας νὰ φωτίσης,
νὰ τοὺς χαρίσης κάθε τι εὐχάριστο,
μὲ τὸ νερὸ τῆς γνώσης νὰ δροσίσης

Κι' ἦρθε ὁ καιρὸς καὶ τώρα πὰ ἐτέλειωσες
ἐσὺ τὴν θεϊκὴ ἀποστολή σου
καὶ μᾶς, ὅπου μᾶς ἔδωσες τὸ φῶς
καθένα θέλεις ἄξιο παιδί σου

Εἰλικρινὰ ἔμεῖς τὸ ὑποσχόμεθα
τ' ἀχνάρια σου πιστὰ ν' ἀκολουθοῦμε
μ' ὅση μᾶς μένει στὴν καρδιά μας δύναμη
καὶ εἰς τὸν κόσμον τοῦ καλοῦ νὰ μποῦμε.

ΕΥΑΓ. ΜΟΥΔΡΙΑΝΑΚΗΣ

Ηβ Πρ. Β Γ. Α Χ.

Στὸ μάθημα τῆς Γραμματικῆς

Δασκ. Τάσο, τὰ ὑποδήματα τίνος ἀριθμοῦ εἶναι;

Τάσος: Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ μέγεθος τοῦ ποδιοῦ Κύριε.

Ἐμμ. Κρουσαράκης Η. Ν. Τ. Γ. Κ. Κισ.

Ὁ μικρὸς Ἀντώνης πετώντας πέτρες στὸ δρόμον
ἔσπασε τὸ τζάμι ἐνὸς σπιτιοῦ. Ὁ νοικοκύρης τοῦ
τοῦ σπιτιοῦ βγήκε ἔξω καὶ ἄρχισε νὰ κυνηγᾷ τὸ μι-
κρὸ Ἀντώνη, ποὺ τὸ εἶχε βάλει στὰ πόδια. Σὲ λίγο
ὅμως τὸν ἔπιασε καὶ τὸν ρωτᾷ: Ἐσὺ εἶσαι ποὺ ἔ-
σπασες τὸ τζάμι;

Μάλιστα κύριε. Δὲν βλέπετε ποὺ τρέχω σπῆτι μου
νὰ πάρω λεπτὰ γιὰ νὰ σᾶς τὸ ἀγοράσω;

Στὸν Τάκη λείει ἡ μαμά του' τὸ ἀπόγευμα θὰ
ἔλθῃ ὁ νονός νὰ τοῦ μιλάς στὸν πληθυντικόν.

Τ' ἀπόγευμα ὅταν χτύπησε τὴν πόρτα ὁ νονός
του, ὁ Τάκης βγαίνει νὰ τὸν προῦπαντήσῃ καὶ τοῦ
λέει:

Καλῶς ἦλθατε νονοί μου.

Ἐμμ. Κρουσαράκης Η. Ν. Τ. Γυμν. Καστ. Κισσάμου.

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΦΙΑ

ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ μας βρίσκεται με δρεξη και χαρά στις επάλξεις του μαθητικού αγώνος. Ένα έτος έλπίδοφόρο ανοίγεται μπροστά μας και χαράσσει τους νέους όριζόντες στους οποίους στρέφονται τα βλέμματα το μηθητικό κόσμου, στους όριζόντες της έπιτυχίας και της κατακτήσεως της ζωής. Το νέον έτος 1955 μας χαιρετά και μας ύποσχει πολλά. Το ύποδεχόμεθα και το ύποσχόμεθα πώς θα το τιμήσωμε όχι με λόγια αλλά με έργα.

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ παίρνει νέα φάση και νέο αγώνες άρχίζουν από τη νεολαία της Κρήτης, για την ένωση της πολυβασιανισμένης μα ύπερήφανης Κύπρου μας.

Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ έκδηλώνεται έμπρακτα, αούτες τις άγιες και χρονιάρες ήμέρες. Είς όλα τα Γυμνάσια έγιναν έβρανοι μεταξύ των μαθητών και έστάλησαν δέματα σε άπορες οικογένειες. Αυτό τιμά τους μαθητάς και μαθήτριες για τα φίλάνθρωπα και χριστιανικά τους αισθήματα.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΟΥΜΕΘΑ, ότι έντονη καλλιτεχνική κίνηση παρατηρείται σε πολλά Γυμνάσια. Παρακαλούμε τους άναποκριτάς μας να μας γράψουν σχετικάς.

ΠΟΛΛΟΙ μας έγγραφην για τα περιεχόμενα του περιοδικού τις γνώμες τους. Τους άκοιμε δλους και λαμβάνομε ύπό σημείωση κάθε ύπόδειξη. Οι συ. έχε. ες των λογοτεχνικών μεταφράσεών της 'Αντιγόνης και της 'Ιλιάδος μπορεί να μην ένδιαφέρουν άμέσως πολλούς μαθητάς και μαθήτριες, είναι όμως πολύ χρήσιμες για τους τελειόφοιτους και για καθένα πού θέλει να γνωρίση τα κλασικά μας έργα. Φροντίζομε γενικά ή ύλη του περιοδικού να είναι ώφέλιμη μορφωτική και διδακτική πάντως κάθε ύπόδειξη και παρατήρηση των άναγνωστών μας θα έξετιάζεται και όπου μπορούμε θα γίνεται τροποποίηση ή βελτίωση.

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ, θέλει πλουτισμόν από περισσότερες άσκήσεις και προβλήματα. Πρέπει δλοι οι μαθητάι και μαθήτριαι να εργασθούν για την σελίδα τους αυτή και να δείξουν προθυμία στην άποστολή λύσεων.

Η ΕΥΘΥΜΗ ΥΛΗ, έπανελαμβάνομε ότι λείπει από το περιοδικό μας, το άστείο, το παιγνίδι, το σατιρικό ποίημα και οι έπικαιροι στίχοι. Περιμένομε πάνω ο' αυτά έκλεκές συνεργασίες των πολλών άναγ.

Φρονιμάκη Καίτη Ζ Γαλλικής Σχολής.

Έγκρίνεται.
Εύχγγελία 'Ορφνευδάκη Δ' Γ. Θ. Χ.

Στεφανάκη Μιχ. Ε' Β.Γ.Χ.
Κοταφάκη Κωνσταντίνα Γ Γυμνασ. Βάρου.

Τσιγκονάκη Ηβ',
Αχιμρινευδάκη Κ. Γ.Θ.Ρ.
Κερκινιώτακη Γ.Θ.Χ.

Περουλάκη Χ. Η' Πρ.
Έγκρίνονται, Σας εύχαριστούμε προτιμούμε την εθνημ ύλη.

Κουτουλάκη Δημ. Δ' Β.Γ.Χ.
Κοκκινάκη 'Αννούλα Ε' Σητείας, Έγκρίνονται

Μηκογιαννάκη Εύάγγ. Ζεν Δημ. Σχολείον Χανίων.

Μικρά μας φίλε έλόβαμε το γράμμα σου. Σε εύχαριστούμε. Θα δημοσιεύσωμε την καλή σου έκθεσούλα. Και από άλλα παιδάκια του σχολείου σας περιμένομε γράμμα. Φρόντισε να άγοράσουν όλα τα παιδιά το περιοδικό. Να μας γράψης τακτικά. Θα γίνωμε φίλοι και με όένα και με όλα τα παιδά του σχολείου σας.

Δρακωνάκη Εύγγελια Ζ' Γυμν. Νεαπέλεως.

Μηρίκη Φιορέντζη Στ' 'Αγίου Νικολάου.

Χρυσούλα 'Αλιγιζάκη Ηα Γ.Θ.Χ.
Μηρίκη Γαλανευδάκη Δ' Γυμν. 'Ιε. απέτρας.

Χάτζιδάκη Μανώλην Η' Πρ.κ. Β.Γ.Χ.

Χηράλ. Φυτράκη Δ' Γυμν. Βουκολιών.

Έγκρίνεται ή συνεργασία σας. Θα δημοσιευθούν με τη σειρά τους άνολόγως χώρου, έπικαιρότητας κ.λ.π.

'Αποστολάκη Πελοκ. 'Εκκλησι. Σχολ. Κρήτης.

'Υστερεί σάν ποίημα.
Π. Κ. Ζ' Κλασ. Γ.Θ.Ρ.

νωστών και άναγνωστών μας άφοδ προηγουμένως τις έγκρίνουν οι καθηγητάς τους.

ΜΕΡΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ δέν μας έστειλαν άκόμη όνόματα άναποριστών ούτε και μας άπήνησαν δια το περιοδικόν. Τους παρακαλούμε για τελευταία φορά να μας άπαντήσουν. Δέν έξυπηρετούν ήμιας, αλλά δηλή την μαθητική κίνηση της Κρήτης. Γι' αυτό καθυστερούμε να δημοσιεύσωμε τα όιδματα δλων των άναποκριτών και συντακτών του περιοδικού.

ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΑΥΤΟ κυκλοφορεί πρό των έορτών δια να το λάβουν έγκαιρας οι μαθητάι στα Γυμνάσια τους. Παρακαλούμε τους άναποκριτάς να το κυκλοφορήσουν άμέσως μόλις το λάβουν. Το αντίτιμο μπόρον να μας στείλουν άμέσως μετά τας έοράς, όποτε πρέπει να έχουν έξοφλήσει όλα τα τεύχη.

Γιατί άνώνομον;
Τσολκην 'Ιω. Στ' Γυμν. Νεαπέλεως.

Δέν είναι έπικαιρο πλέον ύστερεί δμας στην σύνταξιν.

Καλουγρίδου 'Αθ. Η' Κλ. Γ.Θ.Χ.
Γράψε μας κάτι σχετικό από το Γυμνάσιό σας.

Χριστουδάκη Πολύμνια Ζ. Πρ. Γ.Θ.Χ.

Τό ίδιο
Σοφουλάκη 'Αντ. Στ' 'Εκκλ. Σχ. Κρήτης

'Υστερεί ως ποίημα.
Γαβζλάκη Σπυρ. Ε' Γυμνασ. Βάρου.

Καλή ή έμπνευση. Γράψε κάτι σύντομο. Να το δώσης να σου το έγκριν ή κ. Καθηγητής σου.

Μούγγαλη Σόνια Στ' Γ.Θ.Χ.
Μαρινάκη Μηρίκη Ζ' Γυμνασ. Βάρου.

'Ελήφθησαν άργά τα Χριστουγεννιάτικά σας. Γράψατε άλλα έπικαιρα και μαθητικά.

Σολιδάκη 'Ιωάννην Γυμν. 'Αγίου Νικολάου.

Εύχαριστομε δια τα φιλικά σας αισθήματα και τις ύποδείξεις σας. 'Η ύλη φρονιζόμε να είναι μαθητική αλλά ώφέλιμος εις τους μαθητάς.

Τζιάνη Γεώργ. Παλαιόχωρα Παλαιά τεύχη δέν ύπάρχουν Δραμητινού Εύγγ. Γ.Θ.Ρ.

Τό θέμα συνηθισμένο. Γράψε άλλο.
Μιχελάκη Νικ. Ζ' Γυμνασ. Σητείας.

Σε εύχαριστούμε δια το φιλικό γράμμα. 'Αναποκριτής έχει όρισθή. Να μας γράψη ότι θέλει και αν θέλη περισσότερα φύλλα.

Κουρουπάκη 'Ιω. Η' Σητείας.
Για τα καλά σας αισθήματα εύχαριστομε. Τους χαιρετισμούς μας σε δλους τους συμμαθητάς σου του Γυμνασίου σας.

Φουρνιανάκη Στ' Εβ Β.Γ.Χ.
Δερμιτζάκη 'Αρ. Δα Β.Γ.Χ.

Καλή ή προσπάθεια. Πτώχά δμας για δημοσίευση. Βρούτε κάτι άλλο καλύτερο.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ

EMMAN. ΣΤ. ΠΕΤΡΑΚΗ

Εισοδίων 46 — Χανιά

Τηλεφώνον 6.30